

II.sz. Napsugár Óvoda és konyha

Pedagógiai program

2025.

Módosítva: 2025.09.01.

TARTALOMJEGYZÉK

A pedagógiai program jogszabályi háttere	4.
Az óvodai jogállás adatai	5.
1.Helyzetkép	6.
1.1. Óvodánk bemutatása	6.
2. Gyermekkép, óvodakép	6.
2.1.Pedagógiai hitvallásunk a gyermekközpontú gondolkodás és nevelés megvalósítása	6.
2.2. Nevelőmunkánk célja	7.
2.3. Gyermekkép	7.
2.4. Óvodakép	8.
3. Az óvodai nevelésünk általános feladatai	9.
3.1. Egészséges életmód kialakítása	9.
3.1.1. Egészséges táplálkozás biztosítás	9.
3.1.2 Mindennapos mozgás	10.
3.1.3. Környezetvédelem környezettudatos magatartás alakítása	11.
3.2. Érzelmi nevelés, az erkölcsi és az értéorientált közösségi nevelés	11.
3.3. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	12.
3.4. A külső világ tevékeny megismerését segítő képességek, matematikai tartalommal	14.
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	17.
4.1. Óvodánk személyi feltételei	17.
4.2. Óvodánk tárgyi feltétele	18.
4.3 Az óvodai élet megszervezése	19.
4.3.1.A csoportszervezés szempontjai	19.
4.3.2.Napirend, Hetirend	19.
4.3.3. Iskola előkészítés az óvodában	21.
4.4. Az óvoda kapcsolatai	21.
4.4.1.Közvetlen partnereink	21.
4.4.2.Közvetett Partnereink	22.
5.Az óvodai élet tevékenységi formái	24.
5.1. Sajátos tevékenység rendszer	24.
5.2. A játék	24.
5.3.Munka jellegű tevékenység	25.
5.4.Tevékenységekben megvalósuló tanulás	26.
6.Programunk Sajátosságai	27.
6.1. Egyén, közösség, interakciók	28.
6.2. Tevékenységközpontok rendszere	30.

6.3.A család bevonása az óvodai életbe	39.
6.4.Ünnepek, jeles napok	42.
7.A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére	46.
8. Óvodánk gyermekvédelmifeladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőség biztosítása	48.
9.Speciális feladatok, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja	50.
10.Mérés, értékelés az óvodában	53.
11. Elfogadásra vonatkozó adatok	54.

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok életpályájáról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CLXXIX. törvény a Nemzetiségek jogairól
- 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről
- 1997. évi XXXI. törvény a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII. törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Óvoda hatályos Alapító Okirata

A pedagógiai Program alapjául szolgáló egyéb dokumentum:

- A II. sz. Napsugár Óvoda Egészséges életmód pedagógiai program 2013
- Lépésről lépésre óvodafejlesztő program (Hajdúböszörmény 1997)
- Pestszentlőrinci Pityang Óvoda „Lépésről-lépésre” Pedagógiai Programja

AZ ÓVODA JOGÁLLÁSA, ADATAI

Intézmény neve:	II. sz. Napsugár Óvoda és konyha
OM azonosítója:	034732
Intézmény címe:	1239 Budapest, Grassalkovich út 279.
Telefon:	06-1 / 287-3144
E-mail:	napsugarovoda@t-online.hu
Fenntartója:	Budapest Főváros XXIII. ker. Soroksár Önkormányzata
A fenntartó címe:	1239 Budapest, Grassalkovich út 162.
A fenntartó telefonszáma:	06-1 / 289-2100
Az óvoda igazgatója:	Káposztásné Kosztya Henrietta
Az óvodai csoportok száma:	5
Az alapító okirat kelte:	2023.12.11.
Az alapító okirat száma:	III/302-10/2023
Az óvoda jogállása:	önállóan működő költségvetési szerv
Önálló jogi személy	
Gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv	
Az óvoda alaptevékenysége:	
	– Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai – Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai – Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai – Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben – Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézménybe
Az óvoda alapítványa:	„Vidám Napsugarak Alapítvány”
A program benyújtója:	Az Óvoda Igazgatója és Pedagógus Testülete

1. Helyzetkép

Nevelőtestületünk a 2018. évi program felülvizsgálatánál úgy döntött, hogy szakmai innovációba kezd. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a XXI. századi gyermekek megszólítása, hatékony nevelése, fejlesztése gazdag pedagógiai módszer és eszköztárat alkalmazó, gyermekközpontú gondolkodást megvalósító programot igényelnek.

A „Lépésről Lépésre” program filozófiája, értékrendje illeszkedett elvárásainkhoz, pedagógiai kompetenciánkhoz.

A továbbképzéseken nyert tudás és a gyakorlatban kipróbált módszerek eredményessége, a gyermekek és a szülők elégedettsége arra inspirált bennünket, hogy megírjuk saját Pedagógiai programunkat.

Programunkban igyekszünk a „Lépésről Lépésre” program filozófiáját a saját egyéni sajátosságaink figyelembevételével megfogalmazni. Törekszünk arra, hogy a kor szellemének, kihívásainak és elvárásainak megfeleljünk.

1.1. Óvodánk bemutatása

Óvodánk a XXIII. kerület kertes övezetében található. Kétszintes épületünkben öt gyermekcsoport működik. Az épületünk és a hozzátartozó udvarrészek korszerűsítése folyamatosan zajlik.

2. Gyermekkép, óvodakép

2.1. Pedagógiai hitvallásunk a gyermekközpontú gondolkodás és nevelés megvalósítása

„Lehet a gyermeket könyvből nevelni, de minden gyermekhez más könyv kell.”

(Thomas Gordon)

Meggyőződésünk, hogy a gyermekek akkor fejlődnek a legjobban, ha belsőleg motiváltak a tanulásra. A tanulást támogató környezet kialakításával felfedezésre, kezdeményezésre, alkotásra serkentjük őket. Tiszteletben tartjuk az egyéni képességeket és szükségleteket. A gyermekek természetes kíváncsiságára építve segítjük a kooperatív tanulást.

Gondoskodunk az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs és szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.

Pedagógiai tevékenységünkkel és a tudatosan kialakított tárgyi környezettel támogatjuk a gyermekek személyiségének fejlődését, a közösségi életre való felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését.

2.2. Nevelőmunkánk célja

Célunk a gyermekek személyiségének, a testi, lelki egészség és értelmi képességek harmonikus fejlesztése.

Célunk, hogy minden gyermek képes legyen

- kreatív, fantáziadús és teljes életet élni,
- kritikusan gondolkodni és döntéseket hozni,
- rátalálni a problémákra és megoldani őket,
- érdeklődni közössége, országa és környezete iránt.

Törekszünk a gyermekek alapos megismerésére, hogy egyéni sajátosságaikra alapozva támogassuk fejlődésüket. A családok bevonásával lehetőséget biztosítunk az egységes nevelési elvek alapján működő együttnevelés megvalósításának.

A közvetlen tapasztalatszerzés biztosításával támogatjuk az önálló tanulás, a problémamegoldó képességek fejlesztését.

Megteremtjük a választás és döntés feltételeit. Szokás-szabályrendszerünk kialakításával biztosítjuk a gyerekek önállóságát.

Megalapozzuk az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Támogatjuk a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását.

2.3. Gyermekekép

Szemléletünk középpontjában az emberi személyiség áll, aki mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény.

A gyermek fejlődő személyiség, amelyet a genetikai háttér és sajátos törvényszerűségei, valamint a spontán és tervezett környezeti hatások - ideértve a spontán és tudatos nevelési befolyásokat is – együttesen alakítanak. E tényezők hatásaként a gyermekeknek sajátos életkoronként és egyénenként változó fizikai és pszichés szükségletei fejlődnek ki.

Óvodai nevelésünk célja: a gyermekek egyéni fejlődésének támogatása, az eltérő egyéni szükségletek és az életkori jellemzők ismeretében az egyéni személyiség kibontakoztatása. Az

egyedi, az eltérő, a másság és a különbségek alapján alakítjuk ki egyéni fejlesztésüket, mely során minden gyermek képességeinek megfelelő támogatást kap.

Az egyéni különbségeket értéként fogadjuk el, és a gyermek egyéni fejlődési igényét tartjuk szem előtt.

Sajátos tevékenységrendszerrel és a gyermeki szabadság biztosításával támogatjuk a gyermekek szocializációját, melynek fontos feltétele napi és heti rendünk, szokásrendünk. Hangsúlyozott a nevelési területek egységben gondolása, a cselekvésbe ágyazott, tapasztalásra és felfedezésre épülő fejlesztés. Kiemelkedő szerepet kap a kompetenciák alapozása, a játék.

Hisszük, hogy a személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

Óvodánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2.4. Óvodakép

Óvodaképünk a „Nyitott Óvoda”. Óvodai nevelésünk a szülőkkel kialakítandó, új minőséget jelentő együttműködésre épül.

Pedagógiai munkánkban kihangsúlyozzuk, hogy az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője. A gyermek fejlődésére a család van a legnagyobb hatással, a családtagok a gyermek elsődleges nevelői. Támogatjuk bekapcsolódásukat az óvodai életbe, a szoros együttműködést.

Elsősorban a családi nevelés kiegészítésére törekszünk, de szükség esetén családi nevelést pótló tevékenységet is végzünk.

Óvoda funkciói:

-óvó-védő

-szociális

-nevelő-személyiségfejlesztő

Sajátos tevékenységrendszerünkkel és a tanulást támogató környezettel biztosítjuk a gyermekek sokoldalú, harmónikus fejlődését, hátrányok csökkentését, segítjük környezettudatos magatartásuk kialakulását.

A gyermekek nevelésében - beleértve a külföldi származású, Magyarországon élő (migráns) gyermekeket - biztosítjuk az alapvető emberi értékek és önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és az alapvető szabadságjogok védelmét.

3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI

A gyermekek személyiségének harmonikus fejlesztése, tudatosan tervezett nevelői munkánk során valósul meg. Az óvodás korú gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül mutatják meg, ezért a gyermeki tevékenység végig legyen jelen a nevelés során.

Feladatainkat projekttervezés alapján, a tevékenységközpontokban és az óvoda egyéb közösségi terein (udvar, csoportszoba) ajánlkozó vagy felkínált tevékenységekkel valósítjuk meg. Így megalapozzuk a kreatív gondolkodás, az önkifejezés, az önálló és kooperatív tanulás képességét.

Az életvezetési készségekre épülő nevelés segíti a gyermeket abban, hogy elsajátítsák az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket készségeket és képességeket.

3.1. Egészséges életmód kialakítása

Célunk, hogy minden gyermekben kialakítsuk az egészséges életmód iránti igényt, megteremtjük a biztonságos környezetet, és az ehhez szükséges eszközrendszert. Törekszünk arra, hogy családias, elfogadó, légkörben neveljük gyermekeinket, ezáltal kialakuljon biztonságérzetük, bátran merjék érzelmeiket, gondolataikat megélni, megfogalmazni.

Csoportszobáink tevékenységközpontjainál, a játékok és eszközök megfelelő magasságú elhelyezésével, a gyermekekkel közösen kialakított szabályok betartásával törekszünk az egészséges és biztonságos környezet kialakítására, a gyermekek védelmére, óvására.

Rugalmas napi- és hetirendünk segíti az egészséges életmód gyakorlását. A tevékenységek szervezésénél érvényesül a folyamatosság elve, ezzel is csökkentve a várakozási időt. Önkiszolgáló tevékenységeknél figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni fejlettségüket. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek ezen a területen is egyre önállóbbak legyenek. Hangsúlyt fektetünk eltérő igényeikre a testápolás, a fogmosás, az öltözködés, a táplálkozás, és a pihenés terén.

3.1.1. Egészséges táplálkozás biztosítása

Óvodánkban tízórai, ebéd (+gyümölcs), uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Mivel a gyermekeknek nemcsak a fejlődését, de a közérzetét is befolyásolja az étkezés, igyekszünk

szokásaikat, érzékenységet megismerni. Főzőkonyhánk a közétkeztetési rendeletnek megfelelően csökkentett só- és cukortartalmú ételek, gazdag zöldség-, gyümölcs- és tejalapú élelmiszerek kínálatával, korszerű főzési technikák alkalmazásával törekszik az egészséges étkezés biztosítására.

Naponta fogyasztanak nyers zöldséget és gyümölcsöt, tejterméket. Ismerkedjenek és kóstoljanak meg új ételeket (pl. bulgur, különböző krémek). Hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyermekek az ételt nyugodt légkörben, megfelelő időben fogyasszák el.

Az egészséges és korszerű táplálkozási szokások kialakításának fontos feltétele a kínált étel esztétikája, a tálalás, az új ízek fokozatos bevezetése. A gyermekekkel (biztonsági előírások betartása mellett) megismertetjük a konyhát, az ott dolgozókat. A rendszeresen megszervezett óvodai egészséghet keretében, összehangoltan találkozhatnak különböző alapanyagokkal mesébe szőve, ill. az aznapi ételben. Bevezettük a kedvencek hetét, amikor egy-egy csoport kedvenc étele felkerül az étlapra. A gyermekek folyadékszükségleteinek kielégítésére mindig rendelkezésükre áll friss ivóvíz (csoportszobában és udvaron egyaránt).

Főzőkonyhánk ételallergiás gyermekek ellátását nem tudja vállalni.

3.1.2. Mindennapos mozgás

A mozgásnak fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, ezért minden évszakban elegendő időt biztosítunk a szabad levegőn tartózkodásra. Rendszeres, örömmel végzett mozgással szoktatjuk a gyermekeket az aktív testedzésre. A napi játékos mozgástevékenységek fejlesztik a gyermek testi képességeit, erőnlétét, állóképességét, téri tájékozódását. Nagy szerepet játszik a mozgás a testtudat kialakulásában, az egészség megőrzésében.

A mozgásos játékok során fejlesztjük a gyermekek döntési, alkalmazkodó, együttműködési-kooperációs képességeiket. Segítjük a személyiség akarati tényezőinek alakulását. Tartalmazzuk a természetes nagymozgásokat, ügyesség és finommotorikát fejlesztő gyakorlatokat.

A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítése érdekében egész évben kiemelt figyelmet fordítunk a minél hosszabb időtartamú szabadlevegőn való mozgásra. Udvarunk kialakítása, játékeszközei lehetőséget nyújtanak a mozgás különböző formáinak gyakorlására, a levegőzésre, napfürdőzésre, hűsölésre (fák, párapu), örömteli játékokra. Csoportszobánkban lévő bútorok mobilizálhatóságával bármikor helyet tudunk biztosítani a mozgásos játékokhoz.

A mindennapi mozgást a csoportszobába is bevezethető játékok és az e célból szervezett tevékenységek teszik lehetővé. Tudatosan tervezett, irányított mozgásra a csoportszobában vagy szabadban biztosítunk lehetőséget. Eszközünk biztosítja a tervezett, csoportos, differenciált, sokoldalú mozgás fejlesztését. A gyermekek egyéni sajátosságainak megfelelően, ügyességet, állóképességet, edzettséget fejlesztő játékokat szervezünk.

További lehetőségeink az óvodánkban folyó **Bozsik ovi foci program, a néptánc**, s a rendszeresen megrendezett családi nap, mely mozgásos, ügyességi feladatok elé állítja a családok apját, nagyját. **Műfüves focipályánk** adta lehetőséget igyekszünk változatosan kihasználni. Nagycsoportosaink minden évben részt vesznek a kerület szervezésében Ovislimpián és Sportnapon.

Egészségfejlesztési tevékenységeink során arra törekszünk, hogy a napi élet keretében az intézményünk minden területén elősegítsük a gyermekek egészséges fejlődését.

3.1.3. Környezetvédelem környezettudatos magatartás alakítása

Ebben az életkorban kiemelt fontosságú a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások kialakítása a környezettudatos magatartás megalapozása. Intézményünkbe folyamatosan keressük az újabb lehetőségeket a környezettudatos magatartás alakításához. Minden csoport saját magasságyással rendelkezik, melybe közösen ültetnek élő és egyházi növényeket. Két komposztálóba gyűjtjük a zöldhulladékot. Madárbarát óvodaként gondoskodunk udvarunk kis lakóiról.

3.2. Érzelmi nevelés, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága az érzelmvezéreltség. Ennek elsődleges tényezője az anya-gyermek kapcsolat és a család, a másodlagos pedig az óvoda és társas kapcsolatok. Ezért fontos a szociális és egyéni nevelés, a pozitív személyre szabott értékelés. Törekszünk a gyermek személyes érdekeinek, képességeinek kibontakoztatására, az esélyegyenlőség megteremtésére a közösségben, a keresztény kulturális értékek, a nemzeti identitástudat, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családdal kötődés megalapozására, elmélyítésére.

Célunk és feladatunk családi, bizalmat teremtő, szeretetteljes környezet, fejlődésre alkalmas, nyugodt légkör kialakítása, ezzel növelve óvodásaink érzelmi kötődését,

biztonságérzetét, másokhoz való pozitív érzelmi viszonyát, a gyermekekkel és a felnőttekkel való kapcsolatteremtést segítve.

A gyermekek az óvodába lépéskor új környezettel, új szokásokkal, viselkedési formákkal találkoznak. Fontos, hogy a nap folyamán pozitív érzelmi élmények ériék. A szülőkkel szorosan együttműködve, megértéssel fordulunk a gyermekek felé, különös tekintettel a szociálisan hátrányos gyermekek esetében. Ebben az időszakban egymás kölcsönös megismerésével megalapozzuk egymás felé a bizalmat, az elfogadást.

Az érzelmi formálódásra lehetőséget biztosítanak a csoportszobáink tárgyi eszközei is, melyek játéokra, cselekvésre ösztönzőek, a különböző élethelyzetek átélésére lehetőséget.

A közös élményszerzésre sok időt és lehetőséget teremtünk, az új szituációkhoz való alkalmazkodásban segítjük a gyermekeket, figyelembe véve az egyéni képességeket és tempót. Emellett alkalmat adunk a gyermekek számára, hogy a különböző szervezeti formákban zajló (egyéni vagy társas) játékos tevékenységek közül szabadon válasszanak. Bizonyos kor után ösztönözzük őket a megkezdett tevékenység befejezésére.

Figyeljük és segítjük a gyermekek társas kapcsolatait, barátságok létrejöttét. Odafigyelünk, hogy a gyermekekben pozitív énkép alakuljon ki. Érzésvilágukat növeljük odafigyeléssel, kivárással, konfliktust oldó beszélgetésekkel, bábozással. Ehhez segítségként a Persona Doll módszert is alkalmazzuk. Figyelembe vesszük a családból hozott és a család által képviselt érték- és normarendszert, amely kiindulópont, hogy egyénre szabottan és tudatosan tudjunk tervezni a szociális fejlesztésben.

Az értékorientált nevelés során megalapozzuk mindazokat a viselkedési formákat, amelyek elősegítik és támogatják az együttélési, erkölcsi normák, értékrendek, a személyes és közösségi kommunikáció fejlődését.

3.3. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Gondolataink, érzéseink elsődleges megnyilvánulási formája a beszéd. Célunk, hogy a gyermekek képesek legyenek kifejezni kíváncsiságukat, mondanivalójukat, vágyaikat, érzéseiket, a nyelvi eszközök segítségével.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, áthatja mindennapjainkat, hiszen életünk valamennyi területen jelen van. Az irodalom megismerése megjelenik az óvoda mindennapjaiban, az egész óvodai létben mindeközben a

gyerekek életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően tapasztalatokat szerezhettek. A spontán adódó lehetőségeket felhasználva újabb lehetőségeket teremtünk gyakorlásokra.

Fontosnak tartjuk, hogy az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben pozitív viszony alakuljon ki az irodalomhoz, az emberi alkotásokhoz, figyeljenek oda az értékek szokások megőrzésére.

Igyekszünk a meglévő ismereteket mélyíteni, rendszerezni, valamint folyamatosan újat nyújtani a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését szem előtt tartva.

A mindennap adódó lehetőségek mellett próbálunk élni kerületünk, városunk adta lehetőségekkel is. Élmény és ismeretszerzés céljából ellátogatunk környezetünk közvetlen és távolabb eső intézményeibe, ilyen pl. Művelődési Ház, Bábszínház, Otthon Községi Ház, Művészetek Palotája stb.

Tervezésünkkor abból indulunk ki, hogy minden gyerek más környezetből jön, különböző nyelvi képességgel rendelkezik. Egyre gyakoribb az idegen anyanyelvű gyerek így ebből is adódik a nyelvi különbség. Elsődleges feladatunk ezek feltérképezése.

A beszédfejlesztés természetes színtere a játék, ahol a gyermekek változatos élethelyzetekben kerülnek kapcsolatba egymással. Igyekszünk nyugodt, barátságos légkört teremteni, amiben szabadon mondhatják el érzéseiket, mondanivalóikat. Rendszeresen alkalmazunk játékos artikulációs, hangutánzó, légző gyakorlatokat. A beszédszervek ügyesítése mellett a beszédkésztetés igényét, a gyermekek kommunikációját, s ez által társas kapcsolataikat is erősítjük. Példamutató beszéddel adunk mintát a magyar nyelv jellemzőinek (dallam, tempó, hangerő, mondat szerkesztés) elsajátításához. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek szókincs bővítésére.

Újszerű feladatunk az írott nyelv iránti érdeklődés felkeltése, mely nem egyenlő az írás-olvasás tanításával. Az írásbeliséget különböző formákban jelenítjük meg (pl. az óvodai csoport közösen hozott szabályait rajzos megjelenítés mellett mindig nyomtatott nagybetűvel is kiírjuk. Támogatjuk a gyermekek interakcióit, egymás megértését a csoportszobákban megjelenő képekkel, piktogramokkal.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél hangsúlyos szerepet kap a beszédkésztetés megindítása, a beszédértés és érthetőség fejlesztése, a szókincs bővítése.

Beszélgetőkörben általános dolgokról, velük történt élményekről, napi feladatokról folytatunk meghitt beszélgetéseket, drámajátékokat játszunk. Emellett egy kialakult konfliktus azonnali megoldására is jó lehetőség.

Az irodalmi nevelés az anyanyelvi fejlesztés egyik fontos színtere.

Óvodai munkánk során fontosnak tartjuk megismertetni a magyar és külföldi gyermekirodalom bőséges, mese, vers és mondóka választékával őket.

Klasszikus és a kortárs irodalmi művekkel is színesítjük irodalmi nevelésünket.

Próbáljuk a hazai táj, néphagyományok, a hagyományok, családi és tárgyi kultúra értékeire felhívni a figyelmet. Nagy hangsúlyt fektetünk népi és népköltészet alkotásainak bemutatására. Ilyenek a népmesék, mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi. A csoportok aktuális téma heteinek szerves részét adják.

A mese segít meglátni és felismerni ok-okozati összefüggéseket, segít szorongásaik feloldásában, érzelmeik újra átélésében.

Egészséges életmódra nevelésünk feladataihoz alkalmazkodva a bábozás és dramatizálás eszközeit többnyire természetes anyagokból készítjük. Napirendünk és szokásrendünk megalapozza a mindennapos mesélést, verselést, mondókázást. A mindennapos mese, mondóka és vers a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

3.4.A külső világ tevékeny megismerését segítő képességek, matematikai tartalommal

A külső világgal való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat, amelyben a gyermekek olyan ismereteket, tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek. A valóság felfedezése során pozitív viszonya alakul a természethez, a különböző alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. /környezettudatos nevelés/

Céljaink:

- A közvetlen és tágabb környezet megismertetése, felfedezése.
- A gyerek eligazodásának segítése természeti, emberi és tárgyi környezetében.

Feladataink:

- a gyermek kíváncsiságára, tapasztalataira támaszkodva új ismeretek nyújtása a meglévő ismeretek mélyítése, rendezése,

- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek nyújtása és ezek tevékenységekben való alkalmazása, játékba integrált fejlesztése,
- olyan hagyományok beépítése az óvodai életbe, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyermekek életét (Takarítási világnap, Állatok napja, Víz napja, Föld napja, Madarak és fák napja, Környezetvédelmi világnap stb.),
- a hazai táj, helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit megismertetni,
- megismertetni a gyermekeket a természet és a környezetvédelem alapjaival, fontosságával, a környezetszennyezés fogalmával, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságával, lehetőségeivel /fenntarthatóság/,
- elősegíteni a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet kialakításában.

A külső világ megismerésének elsődleges forrása maga a természet és a társadalmi valóság, a gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk. A tapasztalatszerzés mindig valós környezetben történik. Legfontosabb feladatunk megismertetni a gyermeket azzal a környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmet annak szépségeire, értékeire, ez képezi alapját a majdan kialakuló természetszeretetnek.

A nevelés fontos színterei a csoportos és óvodaszintű programok. Az élő környezethez való pozitív viszony kialakításában, az erkölcsi értékek elfogadásában a család szerepe elsődlegesen meghatározó. Séták alkalmával gyakoroljuk a helyes közlekedés szabályait, megismerkedünk a közlekedési eszközökkel, természetes környezetben figyelik a növényeket, összehasonlításokat végeznek, közvetlen tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek a gyerekek. Ellátogatunk környezetünk intézményeibe (Múzeum, Galéria, Művelődési ház stb.), közösen emlékezünk meg a jeles napokról. Séták, kirándulások során is szívesen fogadjuk a családokat, szülőket, elősegítve a kapcsolatok tovább mélyítését. A mindennapok, kirándulások, programok élményeit fotókkal, olykor videókkal örökítjük meg.

Az információs társadalom korát éljük, családjaink jelentős részében is jelen vannak az infokommunikációs eszközök, számos óvodásunk használja otthon ezeket

játékeszközként, kialakult szabályok, korlátozások nélkül. Mi magunk is egy-egy téma feldolgozása során a könyvek, lexikonok, újságok mellett a multimédiás eszközöket is igénybe vesszük (IKT). Csoportjainkban lehetőséget biztosítunk ezen eszközök megismerésére, esetenkénti kipróbálására (audió-videó lejátszó és felvevő eszközök, laptop, telefon, fényképezőgép, tablet). Fontosnak tartjuk alkalmazásuk során is az egészséges életmód szabályainak betartását, testi-lelki fejlődésük figyelembevételét, ezt a szemléletet közvetítve a szülők számára is.

A gyermek már igen korán felfigyel a dolgok mennyiségi, minőségi összetevőire. Ezt a **matematikai érdeklődést** az egész nap folyamán kielégítjük. A matematikai nevelés tartalmának szoros összefüggésben kell lennie az életre neveléssel. A valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes szituációkban megfigyelhetők (pl. Toronyépítés: kicsi-nagy, alacsony-magas stb.), a játékban adódó szituációk matematikai tartalmak közvetítésére alkalmasak. Tevékenységek közben a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémafelvetés, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. A műveltségi területek egymásra épülnek, kiegészítik egymást, sokféle az anyag, a lehetőség, sokféle a módszer is. A környezetben találkoznak a hangok, illatok, színek, formák, mennyiségek, ritmus világával, az élővilág mozgásával, állandó változásaival. Ezek az ingerek komplex módon épülnek be a nevelésükbe. Már az óvodában fel kell készíteni a gyerekeket arra, hogy társadalomban élünk, demokratikus rendben való életre neveljük őket, meg lehet éreztetni a gyerekekkel, hogy van lehetősége dönteni. A tolerancia arra neveli a gyermekeket, hogy képesek legyenek elfogadni másokat, tiszteljék a felnőtteket, időseket, ugyanakkor lehetőséget kapnak az önálló véleménynyilvánításra, önbizalmának növelésére.

A természet – társadalom - ember egymástól függő, egymást feltételező fogalmak rendszere. Ez már óvodáskori gyerekek szintjén is felvethető, megalapozza a környezetvédelem kialakítását. A valóságos természeti és társadalmi környezetből mindazzal megismertetjük a gyermekeket, ami számára megérthető és hasznosítható.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1. Óvodánk személyi feltételei

Az teljes óvodai életben a nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus.

Az óvodában, folyó nevelőmunkát 11 óvodapedagógus és egy gyógypedagógus végzi. Elfogadó, segítő, támogató attitűdjük minta a gyermekek számára. Személyiségük meghatározó, jelenlétük a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Munkájukat 2 pedagógiai és 1 gyógypedagógiai asszisztens segíti. Óvodatitkárunk ügyintézői és adminisztrációs feladatokat lát el. Változatos, egészséges étkezésünket pedig saját főzőkonyhánk biztosítja. Élelmezésvezetőnk irányításával négyen dolgoznak ezen a területen. Óvodánk udvarainak növényzetét, tisztaságát, rendezettségének megőrzését gondnokunk biztosítja. Mellette, épületünk mindig kellemes hőmérsékletéről is gondnokunk gondoskodik. Összehangolt munkájuk hozzájárul az óvodai nevelésünk eredményességéhez.

Nevelési alapelveinket, kialakított értékeinket a tapasztalt kollegák adják át az új munkatársaknak. Óvodánkban a hatékony nevelő munka megvalósulását szakképzett munkatársak közreműködése teszi lehetővé.

Az óvodában a nevelő-oktató munkát segítők, valamint valamennyi alkalmazott meghatározó és modell értékű a gyermekek számára kommunikációjukkal, etikus viselkedésükkel, bánásmódjukkal.

Nevelési alapelveinket, kialakított értékeinket a tapasztalt kollegák adják át az új munkatársaknak. Óvodánkban a hatékony nevelő munka megvalósulását szakképzett munkatársak közreműködése teszi lehetővé.

Pedagógiai, fejlesztő tevékenységünket a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XXIII. kerületi Tagintézmény szakemberei (logopédus, fejlesztőpedagógus) támogatják.

Alapító okiratunknak megfelelően biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Ellátást intézményünk saját gyógypedagógusa mellett jelenleg a Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium utazó konduktora, és szerződéssel logopédus végzi.

A gyermekcsoportok kiegyensúlyozott óvodai életéhez törekszünk az óvónői állandóság biztosítására.

Intézményünk lehetőséget biztosít a migráns gyermekek óvodai nevelésben való részvételére.

4.2. Óvodánk tárgyi feltétele

A pedagógiai program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételekkel rendelkezünk. Az elmúlt évek során intézményünk korszerűsítése folyamatosan zajlott.

Óvodai életünk színterei, otthonosak, barátságosak játékra motiválóak, oly módon alakítottuk ki, amely jól szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteiknek, lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését.

Azokat a tárgyi eszközöket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a biztonságukat figyelembe véve helyezzük el.

Programunkban fontos szerepe van az egészséges életmódra nevelésnek, a mozgásfejlesztésnek, mely a gyermekek alapvető mozgásigényére támaszkodva spontán, motiváció révén segíti képességeik fejlesztését.

Udvarunk tágas, füves, gondozott. Fedett udvari játszóházunk folyamatos lehetőséget biztosít a kint tartózkodásra az év minden időszakában. A sokféle esztétikus kerti játék a gyermekek mozgásfejlődését segíti.

A törvényi változások értelmében az udvari játékeszközök EU-szabványnak való megfeleltetése megtörtént.

A játékállomány, a szakmai eszközök beszerzése költségvetési keretből, pályázatokon nyert összegekből, és a Vidám Napsugarak Alapítvány anyagi támogatásával történik.

Játékeszközeink speciális fejlesztőjátékokkal folyamatosan bővülnek. Elmondható, hogy az óvodának minden korosztály számára megfelelő készség- és képességfejlesztő játéktára van. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet határozza meg a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeit és felszerelését. Ennek értelmében csak épületbővítéssel oldható meg a tornaszoba kialakítása.

Anyagi lehetőségeinknek megfelelően tárgyi eszközeinket folyamatosan cseréljük, bővítjük, újítjuk.

Óvodánk megfelelő munkakörnyezetet biztosít a munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

4.3.1.A csoportszervezés szempontjai

A csoportszervezés szempontjai:

- a jelentkező gyermekek aránya (életkoruk, nemük),
- lehetőségnek megfelelően a gyermekek korban közelítsenek egymáshoz (részben osztott csoportokban)
- SNI gyermek elhelyezésénél, a pedagógusok arányos terhelésének biztosítása.

4.3.2.Napirend, Hetirend

A gyermekek életkorának megfelelő életritmus kialakításánál figyelembe vesszük a családi szokásokat, a gyermekek egyéni sajátosságait. A gyermek egészséges fejlődésének alapvető feltétele, hogy szívesen jöjjön óvodába és minél rövidebb ideig szorongjon. A környezeti tényezők, felnőttekkel való szeretetteljes kapcsolat segíti az örökletes adottságok kibontakozását. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően képes legyen a környezetében való optimális alkalmazkodásra.

Óvodánk épületének sajátosságai jól biztosítják a csoportok optimális napirendjének összeállítását. Kizárólag a gyermeköltözőt használja szintenként közösen 2 csoport.

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével, növekvő időtaralmú (5-35 perces) csoportos tevékenységekkel. A napirend kialakításánál figyelembe vesszük a csoport összetételét, a gyermekek egyéni sajátosságait, igényeit. Tartalmazza a szabad játékot, a projekt tevékenységeket, a mozgásfejlesztést, a különböző felajánlott tevékenységeket, a beszélgetőkört, a szabadban történő játékot, mozgást, levegőzést, az étkezéseket és a pihenést.

Napirendünk igazodik a projekt tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, helyi szokásainkhoz. Biztosítja a tevékenységek közötti harmonikus arányok megvalósulását szem előtt tartva a szabad játék kitüntetett szerepét.

A csoportok általánosan megfelelő napirendje a következő:

N A P I R E N D

6:00-9:00 Beérkezés az óvodába, folyamatos tízórai, játék
8:00-10:00 Játékba integrált fejlesztés, párhuzamos tevékenykedtetés Kötetlen beszélgetés, napi aktualitások Mindennapos mozgás
10:00-11:30 Tisztálkodás Gyümölcsfogyasztás Öltözködés Játék időjárástól függően udvaron vagy a csoportban
11:30-15:15 Testápolási teendők Ebéd Készülődés a pihenésre Mindennapos mesehallgatás Csendes pihenő Uzsonna
15:15-16:30 Játék, szabadon választott tevékenység
16:00-17:30 Játék az összevont csoportban

A stabilitást, az érzelmi biztonságot a gyermek számára a napi élet során a rendszeresség, az állandó, minden felnőtt által közvetített normarendszer, az azonos időpontban visszatérő tevékenységek adják.

A rugalmasság teremt lehetőségeket arra, hogy a váratlan eseményeket zökkenőmentesen tudjuk beépíteni a mindennapi tevékenységek közé.

A csoport heti rendjének visszatérő, rendszerességet, szokásokat alapozó tevékenységei lehetőséget biztosítanak a rugalmasságra. Kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlődésük ütemét, a családok sajátosságait, úgy, hogy közben biztosítjuk a tevékenységek sokféle variációját a szabad játék alatt.

A levegőzés, az udvari életünk kiemelt jelentőségű. A szabad levegőn való többféle

tevékenység biztosított jól felszerelt udvarunkon.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. A gondozás folyamatában is nevelünk, építjük kapcsolatainkat a gyermekekkel, segítjük önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését a csoportnaplóban, a gyermekek fejlődésének nyomon követését fejlettségmérő lapon a fejlődési naplóban dokumentáljuk.

Az óvodában a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvoda reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez. Ezen időszakban a gyermekek felügyeletét asszisztens vagy dajka is elláthatja.

4.3.3. Iskola előkészítés az óvodában

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési év során a jövőbeli sikeres és eredményes iskolai előrehaladás érdekében képességeiket és készségeiket fejlesztik. E célból az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időtartamban a feladatra differenciált a gyermekek egyéni terhelhetőségéhez igazodó amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett -iskola előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben vesznek részt.

A gyermek tanköteles korát megelőző nevelési évben a fejlődésének nyomon követése kiegészül az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek kötelező dokumentumban való rögzítésével. A napi 45 perces iskolaelőkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységet meg kell tervezni.

Iskolai diagnosztikus mérési rendszer is alkalmazható (nem kötelező) a gyermek fejlődésének vizsgálata céljából, amelyik évben betölti a tanköteles kort.

4.4. Az óvoda kapcsolatai

4.4.1. Közvetlen partnereink:

Családokkal való együttműködés

„A család formálja legjobban a gyereket. Ha egy család jó állapotban van, akkor ellensúlyként tud megjelenni a környezeti hatásokkal szemben.”

(Vekerdy Tamás)

Pedagógiai munkánkban kiemelkedően fontos a gyermek szocializációjának elsődleges és legfontosabb színterével a családdal, szülőkkel való kapcsolattartás. A gyermek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a családi háttér megismerése, szülő és óvoda elvárások összehangolása. Programunk egyik kulcsfontosságú eleme a mind szorosabb együttműködés családtagokkal, nagy hangsúlyt helyez a családok bevonására az óvodai életben.

Kapcsolattartás, megismerés minden adódó lehetőségét ki kell használni a kölcsönös bizalom és a jó együttműködés érdekében.

Megismerjék, támogassák munkánkat éljenek együtt a csoporttal, intézményünkkel az eredményes együttműködés érdekében. A szülők képességeik és lehetőségeikhez mérten számtalan módon bekapcsolódhatnak.

Óvodánk és a csoportunk egyéni arculatának alakulásához nagymértékben hozzátartozik, hogy tudjuk ezeket a lehetőségeket felhasználni.

4.4.2.Közvetett Partnereink

Folyamatos kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel melyek meghatározó szerepet töltenek a gyermekek életében az óvodai évek alatt és után. A kapcsolattartás, módszerei és fajtái minden esetben alkalmazkodnak a megoldandó feladatokhoz és a szükségletekhez.

Fenntartó

Önkormányzatunkkal kapcsolatunk támogató, segítő jellegű, működésünk zavartalan fejlődését biztosítja. Problémáink, megoldását a közös együttműködés jellemzi.

Bölcsőde

Fontos partnerünk a bölcsőde, hiszen lényeges információkat kaphatunk intézményünkbe érkező gyerekekről. Közös szülőértekezleten tájékoztatást adunk óvodai programunkról.

Óvodák

Kerületünkben az óvodákat összetartás, szoros kapcsolat jellemzi, a vezetők elkötelezett közös munkájának köszönhetően. Jó együttműködés alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt. Kerületben jelenleg 1 munkaközösség működik, közös programok (Sportnap, Oviolimpia) nyújtanak lehetőséget a személyes kapcsolattartásra.

Általános iskolák

Óvodából iskolába való zavartalan átmenetet, a rugalmas iskola kezdést elősegíti az óvoda és iskola pedagógusainak jó kapcsolata. Vonzáskörzetünkbe tartozó oktatási intézményekben ellátogatunk nyílt napokon, elsősök bemutató óráin veszünk részt, ahol lehetőség nyílik gyermekeink nyomon követésére.

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XXIII. Kerületi Tagintézménye

Nagyon jó a kapcsolatunk a szakszolgálat vezetésével és az ott dolgozókkal. Szakemberek év elején felméri a nagycsoportosok fejlettségét szűrjük a beszédhibákat.

Jelenleg 1 logopédus segíti heti rendszerességgel, gyermekeink szakszerű fejlesztését.

Budapest XXIII. Kerületi Mészáros Jenő Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

SNI gyerekek fejlesztésében 1 utazó gyógypedagógus munkájára számíthatunk.

Család- és gyermekjóléti szolgálat

Gyermekevédelmi feladatok megoldásában folyamatos szakmai segítséget nyújtanak. Óvodai szociális munkással jó kapcsolatot ápolunk.

Egészségügyi intézmények

Védőnő rendszeresen látogatja az óvodánkat, ellenőrzi a gyermekek személyi higiéniáját, negyedévente tisztasági szűrést végez. Gyermekek egészségi állapotával, fejlődésével kapcsolatos problémákkal mindig bizalommal fordulhatunk hozzá.

Közművelődési intézmények

Nagycsoportosaink rendszeresen látogatják a Táncsics Mihály Művelődési ház programjait, valamint a FSZEK Soroksári Könyvtár Petőfi 200 Emlékkönyvtárát.

A Budapest XXIII. Kerületi Galambos János Zenei Alapfokú Művészeti Iskola növendékeivel karácsonyi koncerten és Tücsök zenén találkoznak gyerekeink.

Hitoktató

Szabad vallásgyakorlást hittan keretében valósítjuk meg. Néhány éve a szülői igénynek megfelelően katolikus hitoktatást biztosítunk. Hitoktatóval, és a plébános Úrral szeretetteljes kapcsolatot ápolunk.

Beszállítók: Nagyon fontos partnereink napi kapcsolatba vagyunk, mely elengedhetetlen a folyamatos és zavartalan működésünkhöz. Programjaink megvalósításában támogatnak bennünket, szponzorálásban segítségünkre vannak.

5. Az óvodai élet tevékenység formái

5.1. Sajátos tevékenység rendszer

Óvodánk tevékenységrendszerének célja, hogy a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére alapozza mindennapjait. Kiemelten fontosnak tartjuk a sokrétű tapasztalást, a változatos élményszerzést, az egyéniséghez való igazodást és az önmegvalósítást a gyermekek értelmi, érzelmi, testi fejlődése érdekében.

5.2. A játék

Az élményt nyújtó, szabad játék a kisgyermekkor és az óvodai nevelés legfontosabb és leghatékonyabb eszköze. A kisgyermek a környezete és saját belső érzései alapján szerzett tapasztalatait játéka során tükrözi. Ezáltal nagyon fontos szerepet tölt be, hiszen olyan tevékenység, amely a gyermek személyiségének fejlődését segíti és élményeket nyújt.

A gyermek utánozza a felnőtteket, tapasztalatokat szerez, rendeződnek ismeretei, viselkedést, kommunikációt, együttműködést tanul. Fejlődnek érzelmi, testi képességei, értelmi erői, akarati tulajdonságai. Játék közben oldódnak szorongásai, félelmei, teljesülnek vágyai, elképzelései, egyszóval alakul a gyermek személyisége.

A játék, mint spontán tevékenység utat nyit a gyermek számára az önkifejezésre, az önmegvalósításra. Olyan örömforrás, melyben kielégítheti tevékenységvágyát, kíváncsiságát. Célunk, hogy a gyermek egyéni érdeklődését, személyiségét, fejlettségi szintjét megismerve segítsük, támogassuk abban, hogy játéka kibontakozhasson. Ötleteit, gondolatait tiszteletben tartva alkalmazkodunk igényeihez. Biztosítunk a gyermekek számára eszközt, időt és nyugalmat a mindennapos játéktevékenység során. Az örömet nyújtó, szabad játékot figyelembe véve alakítjuk napirendünket is. Szem előtt tartjuk, hogy a legkevesebb megszakítással, minél hosszabb ideig, elmélyülten játsz hassanak. Ebben az önfeledt játékban jelenik meg a pedagógus, mint nem domináns segítő, támogató személy. Fejleszt, nevelési folyamatokat tudatosan irányít, megteremti a szükséges feltételeket. Vigyázza a gyermekek nyugalma, tereli társas kapcsolataik alakulását anélkül, hogy azzal megzavarná a játék varázsát. A sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek különleges bánásmódot igényelnek a játék során is. Fontos feladatunk az ő esetükben fokozottan, hogy a személyes kapcsolataik alakulását, játékuk minőségét bizalmat ébresztő, példamutató, mintát adó magatartással támogassuk meg. Játékuk során megismerhetjük őket, így a legkisebbre

csökkenthetjük a különbözős érzését bennük. Törekszünk arra, hogy pozitív élményekkel töltsük meg óvodai életüket, és biztosítjuk számukra a negatív élményeik játékokban való feldolgozását.

Az aktuális projekthez igazodva bővítjük, újítjuk, cseréljük a játékok tárházát. A közösen elkészített játékok felé erősebb érzelmi kötődés alakul ki. A játékeszközök, illetve a gyermekek biztonsága, zavartalan játéka érdekében közösen szabályokat alakítunk ki, melyek valós problémahelyzetek megoldásaként születnek. Egyértelmű, mindenki számára jól érthető képekkel illusztráljuk azokat.

A gyermekek természetes igényére építkezve mindennap, mozgásos játékokkal gazdagítjuk élményeiket. Ezekben a játékokban akár csoportszobában, akár udvaron szintén tapasztalatokat szereznek. Megismerik saját testüket, képesek lesznek társaikra figyelni, fejlődik mozgáskoordinációjuk, idegrendszerük, állóképességük. Figyelmet, kitartást tanulnak, miközben a számukra legtermészetesebb tevékenységet végzik, ami maga az önfeledt mozgás és játék.

5.3.Munka jellegű tevékenység

Az óvodás korú gyermekek személyiség fejlődéséhez és a játékhoz szorosan kapcsolódik a munka jellegű tevékenység. Ez örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység, ami az óvodáskor végéig játékos jellegű marad. Spontán, motívuma nem a célban, hanem magában a tevékenységben van. Mindemellett fontos rámutatni és megerősíteni, hogy a jól végzett munkának gyümölcse az ő érdemük. Annak érdekében, hogy szívesen végezzék, tartalmaznia kell játékos elemeket és szükséges, hogy átélje, megtapasztalja a gyermek a munka jellegű tevékenység örömét. Magabiztosságot, önbizalmat ad, hiszen megtanulják a gyermekek, hogy befolyással lehetnek a környezetükre. Egyes problémahelyzeteket, körülményeket maguk is meg tudnak oldani vagy változtatni. Az óvodai élet fontos része az önkiszolgálás, amely saját magáért végzett munka. A gyermeki személyiséget nagymértékben fejleszti ezen felül a másokért, közösségért végzett munka jellegű tevékenység, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, csoporttársaknak. Ezalatt ugyanis átélheti a közösséghez tartozás érzését, fejlődik felelősségtudata. Megtapasztalhatja, hogy fontos, sőt elengedhetetlen része a csoportnak, és a közösségért való tevékenykedés örömforrássá válhat. Feladatunk, hogy a gyermekek akarati tulajdonságai, céltudatossága, munkaszeretete, önállósága, közösségi magatartása, feladatmegoldó képessége fejlődjön. Éljk át a segítő munka fontosságát és mások munkájának megbecsülését. Ebben, az óvodai élet egészében érvényesülő

folyamatban, a pedagógus, mint mintaadó személy nagy szereppel bír. A gyermek minden olyan feladatot alkalmi megbízatást (naposi, vagy egyéb munka, ill. a csoport hagyományait ápoló tevékenységek) elvégezhet, amelyhez kedve van, illetve testi épsége veszélyeztetése nélkül képes megvalósítani.

5.4. Tevékenységben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakozása és fejlesztése a teljes óvodai élet átfogó, folyamatos és alapvető feladat.

A gyermek életében elsődleges szerepet betöltő játék során ismerkedik meg az őt körülölelő világgal. Választ kaphat kérdéseire, feldolgozhatja szorongásait, megtanulhatja a társas kapcsolatok szabályait. Megismeri tetteinek következményeit, képessé válik gondolkodni, elmélkedni, ötleteket megvalósítani. A képzelet és a valóság összeolvadásával, minél több érzékszerv bevonásával saját megtapasztalása fogja segíteni ahhoz, hogy élményei nyomot hagyjanak emlékeiben és létrejöjjön a tanulás folyamata. Az óvodai életben a tanulás egy spontán, folyamatos tevékenység. Épp úgy gyarapszik ismerete a szabad játék és a munka jellegű tevékenység közben, mint ahogy egy kirándulás, vagy egyéb programok alkalmával. A gyermekek óvodai környezete szűkebb és tágabb értelemben is pedagógiai helyszíne, azonban a családdal töltött pótolhatatlan idő meghatározó az élményszerű tanulás folyamatában.

A szabad játszás biztosítja érzelmi, értelmi, szociális és intellektuális képességeinek fejlődését. A gyermekek természetes kíváncsiságára, cselekvésvágyára, tudásszomjára alapozva kell megteremtünk a feltételeket, körülményeket ahhoz, hogy megtapasztalhasson, megérezhessen, megértsen, hibázzon, gondolkodjon. Az öröm forrásaként jelenjen meg a gyermekek életében az önkéntes és cselekvéses tanulás. Egy adott tevékenységrendszerben vagy aktuális projektben a gyermekek önálló választásai, ötletei mellett az óvodapedagógus javaslatokkal segítheti a tanulás folyamatát. Mivel tudatosan a játékba ágyazottan történik, a gyermek épp úgy éli meg ezt is, mint bármely szabad játéktevékenységet. Fontos, hogy a gyermek önmaga járja be a tanulási folyamat útját. A felfedezés, a kísérletezés, megfigyelés módszereivel történik az ismeretszerzés. Egy adott projekt kapcsán csak akkor tud a tanulás folyamata kiteljesülni, valós nyomot hagyni, ha a gyermekek kérdéseire, érdeklődésére támaszkodva valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja a gyermekek kompetenciáinak fejlesztése a cselekvéses tanulás útján.

A spontán, utánzásra épülő ismeretszerzést segíti:

- a tevékenységközpontok eszközei,
- a megfigyelést, kísérletezést, felfedezést segítő eszközök (nagyító, földgömb, tükör stb.)
- az aktuális projekthez köthető könyvek, képek,
- óvodán kívüli programok,
- pozitív és egyénre szabott értékelés,
- gyermekközpontú, tapasztalásra épülő tanulási szokások.

A projektorientált nevelési folyamatban a gyermek személyes érdeklődésére építve dolgozunk fel egy-egy témát. A közösséggel, az óvodapedagógussal való kölcsönös együttműködés is egy tanulási folyamat. Megismerjük egymást, azokat a személyiségjegyeit a másoknak, amiktől ő egy utánozhatatlan egyéniség. Az óvodapedagógus támogató, nyitott magatartása kiegészíti a gyermekek önállóságát. A kis projektjeikben (lehetőséget biztosítunk szabad választásra) önállóan, saját egyéni ötleteket megvalósítva - szükség esetén pedagógus támogatásával végzik feladatukat. Így feladattudatuk, kitartásuk fejlődik. A gyermekek érdeklődésétől függ, hogy egy-egy téma mekkora időtartamot ölel fel. Amíg a gyermekek számára tud újat, élményt adni, addig boldogan, örömmel fognak benne részt venni. A család-óvoda kapcsolatának erősítése érdekében elengedhetetlen a család bevonása. Fontosnak tartjuk, hogy a szoros együttműködés, közös ötletelés, gyűjtőmunka gazdagabbá tegye mindennapjainkat. A gyermekek és a szülők ne érezzenek „szakadékot” az intézmény és az otthon között. A szülőkkel való kölcsönös együttműködés olyan érzelmi biztonságot nyújthat a gyermekeknek, mely semmi mással nem pótolható az óvodába lépéstől, az otthonról való elszakadáskor.

Heti rendszerességgel, az 5-7 éves korú gyermekek számára, az ő aktív részvételükkel együtt tervezünk, szervezünk a képességek fejlődését eredményező játékos tevékenységeket. A felfedező, és tapasztalatszerző tevékenység során fejlődnek képességeik. Hangsúlyos szerepet kap az önálló problémamegoldás, a többféle megoldás keresése, a kreativitás.

6.PROGRAMUNK SAJÁTOSSÁGAI

*„A gyermek olyan,
mint egy pillangó a szélben.
Néhány magasabbra tud repülni,
mint mások, de mindegyik
a legjobb tudása szerint repül.*

Miért hasonlítanád össze őket?

Mindegyik más.

Mindegyik különleges.

Mindegyik gyönyörű.”

(ismeretlen szerzőtől)

6.1. Egyén, közösség, interakciók

Programunk sajátosságai:

- A közösséget az egyén kiemelésével építjük.
- Tevékenységközpontokban zajlik a napi életünk, párhuzamos tevékenykedtetéssel, az aktuális témák feldolgozásával.
- Projektorientált tanulási folyamatot alkalmazunk.
- Központi szerepet kap a családokkal történő együtt gondolkodás, együttnevelés.
- Nyitott óvoda: családok a nap folyamán betekinhetnek a csoportok életébe.
- Folyamatosan erősítjük a gyermekek kompetenciáit.

Programunk a gyermekekhez az életkori sajátosságok egyéni szükségletek és különbségek ismeretében közelít. A feltételrendszer segíti a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, érzelembeli különbségekre.

A sajátos tevékenységközpont-rendszerrel és a gyermeki szabadság biztosításával támogatjuk a szocializáció szempontjából fontos szokásokat, magatartásmódokat.

Programunkban a család és az óvoda, szocializáló szerepét hangsúlyozva intenzív „én-fejlődés” szakaszában kiemelt jelentőségű **az egyediség, az egyéniség támogatása**.

Az individualizáló nevelés, fejlesztés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi mindazt, amit a gyermekek egyéni különbségként hoznak magukkal.

A pedagógus modellértékű magatartást tanúsít az egyediség, másság elfogadásával, ezt beépítjük a gyerekek értékrendjébe, viselkedéskultúrájába.

Feladataink:

- Minden gyermeknek a saját fejlettségi szintjéből, érdeklődéséből kiindulva kínálunk tevékenységeket játékos formában.
Ennek színterei a csoportban a különböző tevékenységközpontok. Formája: a játék.
- Alapozunk a családból hozott értékekre, tapasztalatokra.

- Személyiségfalat alakítunk ki: Saját fotó, jelek megjelenítése, jelöljük ki hány éves (a csoport sajátosságait figyelembe véve folyamatosan bővíthető). Mindezekkel egyéniségüket, és a közösséghez való tartozást erősítjük.
- A projektorientált tanulást helyezzük előtérbe (idő biztosítása, élmények közös fenntartása-lezárása)
- A gyermek személyiségének alapos megismeréséből indulunk ki.
- A felajánlott tevékenységekben az egyéni szükségletekre építünk.
- Az erősségekre építve, egyénre szóló fejlesztő programot készítünk.
- Toleráljuk a személyiség sokszínűségét.
- A gyermek fejlődését differenciáltan értékeljük.
- Támogatjuk a gyermekek egyéni elképzeléseit, amit megvalósíthatnak egyéni kis projektekben segítjük az egyéni érdekek közösségben való érvényesítését
- Közös szabályalkotás a csoportban: A gyerekekkel közösen megfogalmazva együtt alkotjuk a szabályokat. Képi megjelenítéssel is elősegítjük (lerajzolják) a szabályok belsővé válását. Nyomtatott nagybetűvel kiírjuk, képekkel, piktogramokkal ábrázoljuk és a gyermekek számára jól láthatóan elhelyezzük a tevékenységközpontokba
- Élménypedagógiai elemeket vonunk be a mindennapi gyakorlatba. Előtérbe helyezzük a gyermekek önkifejező, önértékesítő törekvéseit.
- Minden gyermek számára igyekszünk biztosítani a választás-döntés lehetőségét. (Mire van szüksége célja eléréséhez? Melyik tevékenység, eszköz, tartalom felel meg neki?)
- A mindennapok során lehetőséget biztosítunk a „beszélgető körben” türelmesen meghallgatni egymást, az egyéni élményeket. Fontos, hogy érezzék magukon a közösség, a csoport figyelmét a gyerekek. A stabilitást, az érzelmi biztonságot a gyermekek számára a napi élet során a rendszeresség, az állandó azonos időpontban visszatérő tevékenységek adják.
- Az aktuális témához dekoráljuk a csoportszobát. A dekoráció készítésébe bevonjuk a gyerekeket, lehetőség szerint gyermeki alkotásokkal dekorálunk.

A beszélgető kör szervezése beépül a napirendünkbe.

A beszélgető kör szervezése többféle formában történhet:

- Egy-egy fontosabb csoportszabály létrehozására közösen a gyerekekkel itt van lehetőségünk (tevékenység központok szabályalkotása közösen)
- A délelőtti tevékenységeket beszélgető körrel zárjuk, beszélgetünk a napi tevékenységekről (beszélgetés az aznapi legkedveltebb tevékenységről).

- Bármilyen otthoni vagy egyéb élményt, vágyat, kívánságot megoszthatnak egymással a gyerekek.
- Sokszor a beszélgető körben beszéljük meg milyen ötleteink vannak a téma feldolgozásához, milyen eszközökre van szükségünk megvalósításukhoz

A beszélgető kört jellemzi az egymásra figyelés, barátságos hangulat. A rendszeres beszélgetések lehetőséget adnak arra, hogy merjenek megszólalni társaik előtt. Megfogalmazzák érzéseiket, gondolataikat. Fejlődik ezáltal kifejezőkészségük, egymással szembeni toleranciájuk, figyelmük, türelmük.

Dajka szerepe a csoportban:

- együtt él a csoporttal,
- aktívan bekapcsolódik a gondozási teendők ellátásába,
- a gyermekek projektek során létrehozott munkáit, produktumait tiszteletben tartja,
- csoport szokások-szabályok aktív támogatója
- ügyel a csoportszoba tisztaságára, rendjére.

6.2. Tevékenységközpontok rendszere

Csoportszobáink kialakításánál figyelembe vettük a gyermekek számára inspiráló tanulási környezet biztosítását. A Lépésről Lépésre Program szemléletének megfelelően lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára számos, különböző játéktevékenység végzésére. Csoportszobáinkat tevékenységközpontokra (kuckókra) tagoljuk. Ezek a kuckók lehetőséget biztosítanak arra, hogy több játéklehetőséget kínáljunk fel a gyermekek számára.

Minden csoportban megtalálhatóak a következő tevékenységközpontok (kuckók):

- Család/szerepjáték központ,
- Építőközpont,
- Matematikai/manipulatív központ,
- Természettudományos központ,
- Irodalom központ és Ének-zene központ,
- Vizuális központ,
- Homok-víz központ (egyres témák feldolgozásánál)

A tevékenységközpontok elnevezése csoportonként eltérő lehet, minden csoport saját maga nevezi el. A hét alap tevékenységközpont mellett megjelenhetnek a téma aktualitásához illő egyéb kuckók is. A tér és anyagok körét mindig aszerint változtatjuk, hogy milyen új érdeklődés és igény jelenik meg a gyermekek fejlődése a témák feldolgozása során. Ezeknek a kuckóknak az alakításában a gyermekeknek nagy szerepük van.

A tevékenységközpontok jól elhatároltak egymástól, azonban biztosított a könnyed átjárhatóság. A bútorok mobilizálhatóak, könnyen átrendezhetőek. A polcok nyitottak, a játékok helyeit képek, piktogramok alapján tudják beazonosítani a gyermekek. A játékokat úgy helyezzük el, hogy jól láthatóak legyenek, egymás mellett helyezkedjenek el. A játékeszközök bővíthetnek a gyermekek által készített játékokkal, valamint témaváltáskor cserélődhetnek. A játékok és munkaeszközök elhelyezése a gyermekek szemmagasságában, vagy az alatt történik.

Törekszünk, hogy minden olyan eszközt biztosítsunk a gyermekek számára, amire szükségük van az ötleteik megvalósításához egyéni kis projektjeik elkészítéséhez.

Az óvodai élet során a szabad játékra fektetjük a hangsúlyt, azonban vannak olyan tevékenységek, melyeket az óvodapedagógusok ajánlanak fel és a gyermekek aktuális érdeklődésüknek megfelelően csatlakozhatnak hozzá.

A tevékenységközpontokban a gyermekek spontán játékukban fedezhetik fel az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetüket. Játékuk során tanulják meg az emberi élet alapfolyamatát. A központok tevékenységei a fejlődés valamennyi területére hatással vannak, lehetőséget hordoznak az együttműködésre, az alkalmazkodás megtanulására. Megélik a közös tevékenységek eredményeit és örömet, a döntés felelősségét. Megtanulnak tevékenységeikre koncentrálni, fejlődik képzelőerejük, problémamegoldó gondolkodásuk, kipróbálják ötleteiket, viselkedésformákat gyakorolnak. Hangsúlyos szerepet kap az önálló tanuláshoz szükséges kompetenciák alapozása, a szándékos figyelem, a türelem, a kitartás, a siker- és kudarc-tűrő képesség alakítása. Játékos kihívásokkal igyekszünk az iskolába készülő nagycsoportosok feladattudatát erősíteni. (kihívás táblával motiváljuk a gyerekeket).

Család és szerepjáték központ

Különböző szociális, társadalmi, kulturális környezetből érkező gyermekek mást és mást élnek meg mindennapjaik során. Ez a központ lehetőséget biztosít számukra, hogy örömeiket és bánatukat szerepjáték közben újra átéljék, feldolgozhassák. Ehhez a játékhoz a gyermekek igényei szerint, a felnőttek partnerként csatlakoznak. Szerepjátékuk közben a gyermekek

utánozzák az őket körülvevő környezetet, azokat a mintákat, melyeket közvetlen környezetükben látnak, tapasztalnak.

A központ kialakításának szempontjai:

- barátságos, játékra ösztönző környezet;
- alkalmat kínál a különböző viselkedésformák és kommunikációs stílusok gyakorlására;
- a különböző szerepkörökbe való beilleszkedés segítése a játékeszközök biztosításával.
(a szerepekhez kapcsolódó életszerű tevékenységekhez szükséges, valóság-hű eszközök)

Építő központ

Ebben a központban lehetőségük nyílik a gyermekeknek matematikai fogalmakról is, viszonyokról tapasztalatot szerezni. Sokféle, változatos eszközt biztosítunk az építkezésekhez. Térben való építkezéseik, terveik megvalósítására szivacs-kockákat, Duplot, fából készült játékokat, útvonalak kialakításához szükséges eszközöket biztosítunk, melyek elősegítik a problémamegoldó gondolkodásukat, kreativitásukat, térlátásukat. Az elmélyült játékuk során fejlődik a kitartásuk, türelmük.

A központ berendezésének szempontjai:

- nagy szőnyeggel borított terület biztosítása;
- különböző méretű méretű és anyagú építőeszközök;
- díszítő elemek;
- állatok és autók;
- terepasztal lehetősége.

Matematikai/manipulációs központ

A manipulációs központban találhatóak az asztali, társas- és szabályjátékok, kirakók. Ez a központ a gyermekek problémamegoldó képességének és logikus gondolkodásának fejlesztését célozza. A már kész eszközök mellett, a pedagógusok által készített fejlesztő játékok és gyermekek egyéni ötletei alapján készült játékok is megtalálhatóak a kuckóban. Ezeknek a játékoknak a szabályait a gyermekek maguk alkotják. A matematikai gondolkodás fejlesztését szolgáló speciális eszközök lehetőséget kínálnak válogatásra, összehasonlításra, becslésre, összemérésre, csoportosításra, számlálásra, sorba rendezésre.

Tevékenységek közben a gyermek felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyukat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér, sík és mennyiségsszemléletei.

A központ kialakításának szempontjai:

- nyugodt, elmélyült légkör biztosítása;
- matematikai műveletek indirekt módon történő modellezése;
- matematikai műveletek végzésére szolgáló eszközök biztosítása.

Természettudományos központ

Lehetőséget biztosít a külső világ tevékeny megismerésére, arra, hogy a gyermekek kísérletezhessenek, felfedezéseket tegyenek a központban található eszközökkel, például termésekkel, csipeszekkel, tálkákkal, nagyítókkal stb. Mindezekkel a termésekkel való együttélés és játék a természet megismerésére, megbecsülésére neveli a gyermekeket. Az ezekkel való játék fejleszti a gyermekek finommotorikus képességét.

Tapasztalatokat szerezhetnek szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai mennyiségi téri viszonyairól

A központ berendezésének szempontjai:

- önálló tanulásra ösztönzi a gyermekeket saját tapasztalásaik által;
- a központ berendezése függ az aktuális témáktól;
- gyermekek által behozott eszközökkel.

Irodalmi, ének-zenei központ

Ez a két központ külön is megjelenhet a csoportszobákban. Az irodalmi központ a verselés mesélés helyszíne. A központban megtalálhatóak az újbábok, kesztyűbábok, fejdíszek, valamint azok a szerepjátékhoz szükséges eszközök, melyek az óvodában felfedezhetőek és/vagy a gyermekek által készültek. Ezek segítik őket abban, hogy elmélyüljenek az irodalmi művek világában.

A mondókák, dúdolók, versek mesék, hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléshez. Ez segíti az olvasóvá válást folyamatát és megalapozza a könyvekkel szembeni pozitív viszonyt. A pedagógusok tudatosan gyermekközpontú a gyermek korosztályának és egyéni fejlettségének megfelelő szintű meseválasztást alkalmaznak.

Nagy hangsúlyt fektetünk ez élıszavas mesélésre, melye különösen hatékony az óvodás gyermek nézőpontjának és világérzékelésének formálására. Ezek a történetek a tárgyi világot megelevenítik közben megerősítik a kisgyermek szorongásait, miként megoldásokkal és

felszabadítással szolgálnak. A mesélővel való közvetlen kapcsolat révén a gyermekek érzelmileg biztonságba érzik magukat, mesehallgatás során úgy, mint a játékban belső képüket élénken formálja. A csoport mesélési szokásai támogatják a gyereket a ráhangolódásra. A mese és versgyűjtemények a csoport igényeinek megfelelően vannak jelen, ill. saját maguk is készítenek gyűjteményeket.

Az irodalmi anyag kiválasztásának fontos szempontjai:

- csoport összetétele,
- a gyermekek fejlettségi szintje,
- nyelvileg tiszta legyen,
- emberi kapcsolásokra tanítson, mélyítse az önismeretet,
- segítse a világ megismerését, tartalmában, hangulatában kapcsolódjon a külső világ megismerése nevelési tervünkhöz,
- oldja a szorongást,
- tanítson az indulatok feldolgozására, a belső kép teremtésére,
- alkalmazkodjon a gyermek életkori sajátosságaihoz (tartalom, stílus, hosszúság),
- feleljen meg az óvónő egyéniségének,
- illeszkedjen a társas tevékenységekhez.

Minden nap mesélünk. A népmesék mellett a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek nemzetiségek meséi is megtalálhatóak repertoárunkban. A mese megfelel az óvodás gyermek életkorának, szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő átlelkedítő szemléletmódja és az ehhez társuló mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésre.

A gyermekek számára biztosítjuk a gyakori bábozás, dramatikus játékok feltételeit, az adott korcsoportoknak megfelelően. A mindig elérhető bábok és egyéb eszközök teremtik meg a lehetőséget, hogy saját belső igényüknek megfelelően kifejezhessék érzéseiket, kibontakoztathassák önkifejezésüket. A gyermek saját vers- és mesealkotása annak mozgással /vagy ábrázolással/ történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A zenei központ az ének zene, népi játék és tánc színtere. Itt lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek megismerjék, kipróbálják, használják az óvodában megtalálható hangszereket, valamint, hogy az általuk készített hangszereket is használhassák.

A központ kialakításának szempontjai:

- nyugodt légkör;
- cd-k lejátszásához magnót, JBL hangszórót biztosítunk (IKT eszközök használata)
- könyvek áttekinthető elhelyezése;
- bábok;
- hangszerek könnyen elérhetőek legyenek a gyerekek számára

Programunk a Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtetett hagyományokra építi a zenei nevelést. Emellett minden óvodapedagógus komoly erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy ének-zenei tárházát gazdagítsa, (pl.: néphagyományok, népszokások gyűjtőmunka, vagy más pedagógiai intézményekben - óvodák, iskolák, médiák - való továbbképzés).

A gyermekek óvodába lépésükkor bizonyos dal és mondóka anyaggal érkeznek, amely az óvodapedagógus odafigyelő szakértelmével beleépülhet a csoport anyagába. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Céljaink:

A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása, zenei ízlésük formálása.

Feladataink:

- megfelelő légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása,
- gyermekeink örömteli, érzelemgazdag, lehetőleg tiszta éneklésének alakítása,
- a közös éneklés, a közös énekes játékok megszerettetése,
- a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének mozgáskultúrájának fejlesztése,
- a gyermek nyelvi képességeinek fejlesztése,
- fontos szerepe a külső világ tevékeny megismerésében.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a

közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, illetve a népi játékok, a hagyományaink megismerését, továbbélését segítik elő.

Külön hangsúlyt fektetünk a gyermektánc fontosságára. A gyermektánc meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, játékon keresztül hat a mozgás fejlődésére, a testtartás javítására, stressz és a gátlások feloldására, az emocionális képességek fejlődésére. Erős közösség formáló ereje van. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A zenei nevelés hároméves kortól hat-hét éves korig az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével átgondolt tervezett tevékenység óvodánkban. A zenei anyag a csoport témáival karöltve a naptári évhez természeti jelenségekhez, évszakokhoz állami és egyházi jeles ünnepekhez is fűződnek. A nevelési területet gazdagítja a hagyományos ünnepek (Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja, Gyermeknap) csoportos ünneplése. Lényege a közös éneklés, mozgás, mely során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. Rendszeresen kérünk fel jeles ünnepekre olyan zenészeket, néptáncosokat, akik gyermekeink zenei nevelését, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Szoros kapcsolatot alakítunk ki a kerületünkben működő Budapest XXIII. kerületi Galambos János Zenei Alapfokú Művészeti Iskolával.

A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakoroltatásával. Nevelésünk alapja a közös ének, amely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget. A magyar nyelv egyenletes lüktetésre alliteráló ritmusa az iskolai írás-olvasás tanulásánál igen fontos szerepet tölt be. A különböző énekes játékok és mondókák alkalmat adnak a nyelv kifejezőerejének gyakorlására, a szókincs bővítésére. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Az énekléshez, zenéléshez szorosan kapcsolódó készség és képesség fejlesztést meghatározó szempont az életkori sajátosság: hallás, ritmusérzés, mozgás fejlesztése.

Az élő zenehallgatás anyagának megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is. Hangsúlyt helyezünk a magyar népdalkincsre: tréfás népdalok, párosítók, virágénekek.

Vizuális központ

Ebben a központban történik a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenység. Értékelésnél maga az alkotás élménye felülemelkedik a produktumon. Önkifejezésre,

műalkotásokkal való ismerkedésre van lehetőségük. A változatos eszközök egész nap biztosítva vannak lehetőség van a szabad alkotásra, melyben az óvodapedagógus jelen van és kérdésekkel segít az alkotás során a felmerülő problémák megoldásában.

Az óvodapedagógus a természetes anyagok, a termékek felhasználására nagy hangsúlyt helyez, folyamatosan új megoldásokat keres kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevelésre.

A környezet szépségének megteremtésében és megőrzésében fontos szerepe van a vizuális nevelésnek. Igen összetett, sokszínű nevelési terület. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, konstruálást, a kézimunkát, műalkotásokkal való ismerkedést és képkialakítást. A vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás pontosabbá, könnyedebbé tétele, az intellektuális látás kialakítása. Odafigyelünk a tehetségcsírák felismerésére, azonosítására (lehetőség szerint részt veszünk rajzpályázatokon).

Céljaink:

- a gyermeki belső képalkotás gazdagítása,
- a személyiségfejlesztés megvalósítása a gyermek aktivitásából fakadó játékos tevékenységek által, a gyermeki élmények és tapasztalatok képi, szabad önkifejezésére építve,
- a gyermek tér-forma-szín képzetének gazdagítása a természet szépségei által, az esztétika befogadásához szükséges készségek és helyes ítéletek kialakítása, alkotói képességek megalapozása,
- igény kialakítása az alkotásra, az esztétikai élmények befogadására, az önkifejezésre, a környezet alakítására.

Feladataink:

- kialakítjuk a gyermek környezete iránti érzékenységet,
- fejlesztjük a 3-5-(7) éves korban tervezhető alkotó alakító tevékenységek tartalmát, minőségét,
- megismertetjük a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapismereteivel és eljárásaival,
- biztosítjuk a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységek lehetőségét, az egész nap folyamán fejlesztjük a finommotorikát, amely megalapozza az írás elsajátítását,
- megismertetjük a gyermekeket népi szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, néphagyományokhoz kapcsolódó kézműves technikákkal.

A központ berendezésének szempontjai:

- kreativitásra ösztönző légkör biztosítása;
- kevesebb kész eszköz;
- alaptermékhez szükséges választékos eszközök.

Homok-, víz- és barkácsközpont

Ebben a tevékenységközpontban a gyermekek megismerkedhetnek, kísérletezhetnek, tapasztalatot szerezhetnek a különböző anyagokkal, mint például a homok, víz, hó, jég, föld, sóder, kövek stb.

A központ elhelyezésének, berendezésének főbb szempontjai:

- nyugodt tevékenység végzés;
- újrahasznosítható anyagok felhasználása;
- vízhatlan kötények, takarító eszközök;
- jobb- és balkezes eszközök;
- biztonságos eszközök, melyek többféleképpen alkalmazhatóak (pl.: lapátok, vödörök, formák, mérőpoharak, mérleg, botok, kövek, valós, jó minőségű szerszámok stb.)

Egyéb óvodán belüli lehetőségeink

Családi szoba

Családi szoba kialakítására jelenleg nincs személyi és tárgyi feltételünk, de folyamatosan lehetőséget biztosítunk (addig) csoportonként családi délutánok szervezésére. Szülőkkel szervezett közös programokra pl. az adventi barkács délután, teadélután, Tavaszi Zsongás stb.

Meserét könyvkölcsönző

Feladatunknak érezzük a könyv szeretetére nevelést, továbbá megteremteni az olvasóvá nevelés alapjait. Büszkék vagyunk, hogy 2023-ban sikerült „Meserét” könyv kölcsönzőnket elindítani. Saját kis „házi könyvtárunkból” kölcsönzési lehetőséggel igyekszünk segíteni a szülőket.

Udvar

Az udvar egész évben használatban van, hiszen a gyermekek egészséges életmódjához hozzájárul a friss levegőn való tartózkodás és a mozgásigényük kielégítése. Minden csoport saját udvarrészsel rendelkezik, melyen a gyermekek életkorának megfelelő játékeszközök

találhatóak. Udvarunk eszközei és változatos színterei számos lehetőséget nyújtanak a különböző mozgások gyakorlására, a téri tájékozódás, a fantázia és kreativitás fejlődésére, téri és anyagi tapasztalatok gyűjtésére. A nagyobb, egybefüggő, füves udvarrész lehetővé teszi a szabad, korlátozás nélküli mozgást. Udvari eszközeink bővítése folyamatban van. **Műfüves focipálya** adta lehetőséget igyekszünk kihasználni. Az udvari tevékenységek a gyermekek testi fejlődése mellett erősítik az érzelmi, szociális és kognitív képességeiket is. A csoportokban kialakult témákat az udvarokon is lehet folytatni. Az udvart csak óvodapedagógus jelenlétében használhatják a gyermekek. A közös szabályok itt is jelen vannak és mindenkre kötelező érvényűek.

6.3.A család bevonása az óvodai életbe

Programunk egyik fontos alappillére a családok bevonása az óvodai életbe.

Az óvodapedagógus–szülő kapcsolatai változatosak lehetnek, az igazi hatékonyság érdekében az együttműködésre törekvő, a partnerségre épülő, a segítségre, bátorításra szolgáló formákat részesítjük előnyben. Fontosnak tartjuk az óvodába lépés előtti családlátogatást, mint a kölcsönös bizalom kiépítésének első lépcsőfokát. Jó lehetőséget nyújt a családok szerkezetének, körülményeinek, értékrendjüknek, óvodával szembeni elvárásaiknak megismerésére. A családok bevonása több szinten és formában valósul meg. Hívjuk és várjuk őket a különböző tevékenységekbe. Megvalósulásának szintjei: csoportos, illetve intézményi.

Az együttműködés formái

Már a **gyermek óvodai befogadásánál** törekszünk a gyermekközpontúság érvényesülésére a szoros együttműködésre.

Biztosítjuk a megvalósításának feltételeit:

- óvodába lépés előtti játszónap (közeli játszótéren találkozunk az óvodába járást kezdő gyermekkel és szüleikkel egy közös, játszós délelőttön),
- az év közben érkező új gyermekeket megismertetjük a csoporttal a teremben vagy az udvaron,

- bevonjuk a szülőket a beszoktatásba, a gyermekek egyéni igénye és a pedagógiai elvek érvényesülésének figyelembevételével,
- az új csoportnál egy napon belüli időbeni elcsúsztatással, szülővel egyeztetve tervezzük a közös beszoktatást.

Törekszünk a kölcsönös bizalomra épülő személyes kapcsolatok kialakítására, mely lehetővé teszi a nevelési elgondolások, nézetek, módszerek egyeztetését, egymáshoz közelítését.

Csoportban való szülői részvétel biztosítása

„Nyitott óvodaként” a szülők mindennapi életünk természetes részei lehetnek, közösen kialakított szabályoknak megfelelően. Hívjuk és várjuk a szülőket közös játékra, tevékenységre. A bekapcsolódás módjairól, szabályairól a közös megbeszéléseken tájékoztatjuk a szülőket. Kérjük, hogy csak egészségesen jöjjenek a gyermekek közé, így bármely tevékenységben résztvevők lehetnek. Az együttlétek során megismertetjük a csoport szokásait, szabályait, melyeket valamennyien betartunk. A közös munka irányítása mindig a mi feladatunk, így az is, hogy elmondjuk, milyen lehetőséget kínálunk a kapcsolódásra. A szülők ezáltal aktív részeseivé válhatnak mindennapi életünknek. Mintát adnak a közös tevékenységek során az együttes tevékenységekhez. A szülői közösség alakításánál figyelembe vesszük az egyéni érdeklődést és igényt, s ennek megfelelően vonjuk be a különböző tevékenységekbe. Az óvodai mindennapjaihoz való kapcsolódás bepillantást nyújt a tervszerű és átgondolt nevelésbe, az egyéni fejlesztésbe.

Rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket a gyermekek mindennapjairól, programokról, megismertetjük ezek célját, az ezekhez kapcsolódó feladatokat. Szervezett szülői megbeszélések, tájékoztatók keretében a formai szempontok a következők: barátságos helyszín, kötetlen megbeszélésre alkalmas légkör, hangulatkeltő játékok. Egyéni beszélgetésre előzetes időpont egyeztetés alapján lehetőséget adunk.

Folyamatos kapcsolattartásra törekszünk az SNI gyermekek rehabilitációs sikere érdekében.

A **megbeszéléseken** fontosnak tarjuk, hogy a szülő lássa, hogy megbecsüljük, együttműködésre törekszünk, partnerként kívánunk részt venni a gyermek nevelésében.

A tájékoztatásra kihasználjuk a különböző kommunikációs csatornák lehetőségeit.

Honlapunkon megjelennek a fontos információk. A csoportot érintő beszámolókra internetes platformon nyílik lehetőség, az előre meghatározott szabályok betartásával.

A témaváltás időszakához kapcsolódó szülői tájékoztató lehet:

Csoport elektronikus hírlevél. Hangneme, stílusa, a megszólítása illeszkedik a pedagógiai program gyakorlatához. Tartalmazza az előző téma tapasztalatait, a képességfejlesztés kiemelt lehetőségeit és az új témát. Információt ad a következő időszak csoportos és intézményi programjairól és aktualitásokról. Az adott időszakban a csoportos faliújságon kapnak folyamatosan tájékoztatást a szülők az aktuális téma feldolgozásának folyamatáról, eseményeiről.

Hívjuk és várjuk a szülőket közös játékokra, tevékenységekre melynek formái lehetnek:

Barkács-délután, melyet csoportonként vagy óvodai szinten szervezünk szülők, családtagok és gyermekek részvételével. Ez a program lehetőséget biztosít a felnőtt- és gyermekközösség formálására, alakítására. Emellett nagy értéke még, hogy a közösen készített, javított játékokhoz, tárgyakhoz jobban kötődnek a gyerekek és megóvásukra is nagyobb figyelmet fordítanak. A program szervezésében irányadóak a szülői megbeszélések megvalósításának formái, tartalmi szempontjai.

„Csoport-kedvence”, mely ajánlott lehetőség a csoportok életében. Kabalafigura és a hozzá tartozó napló, amit minden hétvégén más-más gyermek visz haza a családjához. A naplóba a hétfégi élményeket, történeteket írják, rajzolják le a szülők a gyermekekkel közösen. Többieknek elmesélik mi történt és felolvassuk a leírtakat.

Adventi–Farsangi készülődés: Az ünnep nem csupán egyetlen napot jelent a gyermekek számára, hanem egy tudatosan felépített folyamat csúcspontjaként valósul meg. Lehetőséget nyújtunk a kreatív alkotó tevékenységekkel ötvözve, hogy művészeti eszközökön keresztül segítsék a gyermekek önkifejező törekvéseit, érzelmi életük gazdagodását. Lehetőséget teremtünk az átélt élmények feldolgozására, levezetésére. Családjaink természetes résztvevői hétköznapijainknak, így ünnepnapokon is lehetőség szerint bekapcsolódhatnak. Igény szerint részt vehetnek az ünnepek előkészítésében, szervezésében, velünk együtt élhetik át az ünnepek varázsát. Ezáltal az ünnepek még erőteljesebb közösségteremtő erővé válnak, melyek erősítik a szocializációs folyamatot.

Kirándulások, közös séták szervezésének lehetőségét minden csoportban biztosítjuk, melyek különleges élményt nyújtanak gyermek és felnőtt számára egyaránt. Játssza tanítanak,

tapasztalatokat adnak, megismerési folyamatokat indítanak el, melyek alapjául szolgálnak a természetet szerető és óvó magatartásformák alakításához.

Családi teadélután szervezése, hogy szülők és gyermekek kellemes perceket töltsenek velünk, miközben sportos, játékos feladatokba kapcsolódhatnak be. A rendezvényekre változatos programokkal, gyermekeknek szóló díjakkal, ajándékokkal készülünk. Nagyon jó alkalom ez arra is, hogy a szülők, családok, pedagógusok közelebbről, más tevékenység közben is ismerkedjenek, kapcsolatot teremtsenek, esetleg baráti kapcsolatok alakulhassanak ki a családok között. A szülőkkel való jó kapcsolat segíti a pedagógust is, hogy a gyermeket jobban megismerje, ki tudja választani azt a stratégiát, amelynek segítségével megvalósul az optimális együttműködés.

Nyári üzenet küldése, mely ajánlott lehetőség a csoportok életében. A gyermekekkel való nyári kapcsolattartás jó eszköze.

Nyitott napjainkon várjuk az óvodaválasztás előtt álló, gyermekükkel együtt érkező szülőket.

6.4.Ünnepek, jeles napok

Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés elősegítésének egyik fontos eszköze csoportos ünnepeink emocionális megélése. Az ünnepeket az érzelmek és élmények oldaláról közelítjük meg. Arra törekszünk, hogy az ünnepnapok átélése minden gyermeket egyedileg megérintsen, egyéniségükhöz, korosztályukhoz mértén a személyes, maradandó pozitív élmény hatásával gazdagítva érzelmvilágukat.

Az ünnep óvodánkban nem csak egyetlen napot jelent a gyermekek számára, hanem egy tudatosan felépített, gondosan előkészített folyamat kiteljesedéseként valósul meg. A projekt témája nem feltétlenül illeszkedik az ünnephez, de kiegészítő témaként jelenik meg a fő projekten belül, vagy amellet. Az előkészítő folyamat a gyerekek érzelmeire és érdeklődésére épül, és velük együtt valósul meg. A közös tervezés, szervezés által minden gyermek megtalálja a számára fontos momentumot, személyesen érdekeltté teszi. A közös célért való munkálkodás magában hordozza a közösségépítést. Az előkészületek során közösen foglalkozunk meg céljainkat, vizuális formában megjelenítjük azokat és a szervezési fázisokat, az ünnep közeledtét. A közös tevékenységek által a tervezésben, az eszközök előkészítésében a különböző hangulati elemek megteremtésében (környezet berendezése, dekoráció) minden gyermek egyénileg, saját érdeklődéséhez és képességeihez mértén vesz részt. A sajátos nevelési igényű gyermekek részére is külön figyelmet fordítunk, hogy

részesei lehessenek mindezeknek.

Az ünnep az előkészületi, várakozási időszak beteljesülését jelenti. Jellegétől és az adott gyermekcsoport összetételétől függően szervezése eltérő lehet. Az ünnep mindig különleges, ettől más, mint a hétköznapi, éppen ezért nem célunk a gyermekek betanított szerepeltetése, a számukra feszültséget, szorongást okozó helyzetek létrehozása. Alapja a közös játék, és az élménynyújtás.

Ünnepeink során gyakran merítünk a magyar népi kultúra bőségtárából, a magyar néphagyományok ápolásával a hazaszeretetet, a szülőföldhöz kapcsolódó pozitív érzelmeket alapozzuk meg. Megjelennek a népmesék, népi gyermekjátékok, dalok, versek és mondókák, kreatív tevékenységek, melyek segítik a gyermekek önkifejező törekvéseit, érzelmi életük gazdagodását.

Lehetőséget biztosítunk az átélt élmények feldolgozására, levezetésére. Családjaink természetes résztvevői hétköznapijainknak. Emellett a csoportok által felajánlott ünnepnapokon is lehetőség szerint bekapcsolódhatnak. Igény szerint részt vehetnek az ünnepek előkészítésében, szervezésében, ezzel erősítik a szocializációs folyamatot.

Márton-napi lámpás felvonulás

Több éve hagyomány kerületünkben, hogy a német nemzetiségi óvodák és iskola szervezésében megrendezésre kerülő német, de egyben magyar vonatkozású ünnep kapcsán óvodánkat is meghívják a lámpás felvonulásra. Ez alkalomból gyermekeinkkel lámpásokat készítünk és a családokkal közösen sötétedés után kerületünkben egy kisebb felvonáson veszünk részt.

Mikulás érkezése

A téli ünnepkör egyik jeles napja óvodánkban a Mikulás érkezése, melyet a gyermekek nagy izgalommal várnak. Az érzelmi ráhangolódást segítik a dekoráció, valamint az irodalmi (vers, mese) és zenei alkotások. Mint, minden ünnepnek, így a Mikulás várásának is lényegét a titokzatossága adja, mely során az óvoda minden csoportjába ellátogat maga a „Mikulás” és nagy zsákjából minden gyermeket külön-külön megajándékoz néhány jó szó kíséretében. Fontos szempont, hogy a meglepetés csomagok az egészséges életmódot figyelembe véve készüljenek el.

Felkészítjük a gyermekeinket, hogy otthon gondosan tisztítsák meg kis csizmáikat, hogy megtelhessenek ajándékkal.

Karácsonyvárás

Advent időszakában Adventi naptárat készítünk, mely által az ünnep várását hangsúlyozzuk, érzékeltetjük annak közeledtét, közös élményt nyújtunk.

A karácsony családi ünnep, így programunk az ünnep előkészületeire helyezi a hangsúlyt. A hagyományok közül az ünnepi díszbe öltözés, a készülődés, a „csodavárás”, a családokkal való közös készülődés van jelen.

Ebben az időszakban - óvodánkban vagy Adventi vásárt rendezünk az óvodapedagógusok, illetve a nagycsoportosaink által kézzel készített munkákból, vagy a családokkal közös, változatos kézműves alkotó tevékenységekkel igyekszünk az otthoni ünneplést előkészíteni, a mindennapokat élménnyé tenni, a várakozás örömét fokozni. Ezt különböző hangulati elemekkel (dekoráció, illatok, fények), igényesen kiválasztott zenei és irodalmi alkotásokkal tesszük igazán hangulatos, örömteli „ünnepvárássá”.

A gyerekek aktív részesei az előkészületeknek, az együtt elkészített díszekből közösen dekoráljuk csoportszobáinkat. Az általuk választott apró meglepetések, alkotások elkészítésével készülnek családtagjaik megajándékozására.

A karácsonyfát csoportonként szimbolikusan (az ünnep előtti utolsó nevelési napon feldíszített műfenyővel a környezettudatosság jegyében) jelenítjük meg, lehetőséget biztosítva a közös ünnepvárásra, de meghagyva a valódi hatását a családoknak.

Óvodásainkat egy általuk nagyon közkedvelt zenei előadással, vagy bábelőadással is meg szoktuk lepni.

Az ünnepi teríték hozzátartozik az alkalom varázsához, aznap ünnepi ebéd készül konyhánkon, mellyel méltóképpen megkoronázzuk az ünnepi készülődés hangulatát.

Farsangi multság és télűzés

A Farsang a vidámság, multság mellett a gazdag néphagyományokra, népszokásokra épülő télbúcsúztatás ünnepe.

Az aktuális projektbe foglalva, illetve önálló projektként jelenik meg, ezen belül az óvodapedagógusaink a tervezett közös játékokkal teszik igazán vidám, önfeledt multsággá. A farsang napján a gyermekek már a reggeli érkezéstől kezdve kedvük szerint jelmezbe öltözve játszanak, a pedagógusok pedig szintén jelmezbe öltözve várják őket. Az óvónénik lehetőség szerint meseelőadással kedveskednek a gyerekeknek.

A résztvevő családok aktív részesei ennek a vidám, mókás játéknak. A csoportok és a folyosó dekorációi a farsangi hangulatot tükrözik, amit célzottan erre az időszakra készítünk. Konyhánk külön a farsangi szokásokat idéző finomsággal készül az ünnepi ebédre.

A telet február végén búcsúztatjuk az udvaron is egy nagy közös Kiszebáb égetéssel, hangos,

közös mondókázással, télűző rigmusokkal, zajkeltéssel (fedők, lábosok, fakanalak, dobok, kereplők, saját készítésű télűző hangszerek stb. használatával).

Nemzeti ünnep - Március 15.

Az óvodában a gyermekeket nyitottságukra építve segítjük hozzá a szűkebb és tágabb környezet megismerésén keresztül a haza szeretetére, hazájuk és nemzetük értékei iránti elköteleződés kialakítására. Az életkori sajátosságok figyelembevételével a szülőföldhöz kapcsolódó pozitív érzelmi viszony megteremtése a cél. Nemzeti jelképeink (nemzeti zászló, kokárda) megjelenítésére helyezzük a hangsúlyt, tarkítva hozzá kapcsolódó irodalmi és zenei anyaggal, valamint mozgásos játékokkal (huszárvágta, bajvívás, várjáték). Nagycsoportosaink a kerületi emlékhelynél zászlót helyeznek el az ünnep tiszteletére.

Húsvét

A húsvéti ünnepkör is az adott projektbe ágyazva vagy önálló projektként jelenik meg, itt is az előkészületekre, a több érzékszerve ható érzelmi ráhangolásra helyezzük a hangsúlyt (díszítés, dalok, mese, vers).

A népszokásokat, hagyományokat szem előtt tartva az ünnep előtti napokat a kézműves tevékenységek teszik izgalmassá és emlékezetessé: tojásfestés, tojástartó készítés, komatál készítés, húsvéti és tavaszváró játékok. A kisfiúk népi locsoló verset mondanak, majd tiszta vízzel locsolják meg az őket apró meglepetéssel váró kislányokat, mely nem kötelező.

Az ünnep lezárása általában egy vendég bábszínház meglepetése, illetve minden gyermek megkeresi az udvarunkon elrejtett apró ajándékot.

Anyák napja

Az anyák napi ünnep célja az édesanyák és gyermekeik közötti érzelmi kapcsolat kifejezése, erősítése. Az ünnep előtti előkészületek is az érzelmi ráhangolódást szolgálják. A gyermekek édesanyjuknak egyedi készítésű ajándéktárgyakat, meglepetéseket készítenek, lehetőséget kapnak saját ötleteik megvalósítására, személyes üzeneteik megfogalmazására, megjelenítésére változatos formában. Az előkészítő szakaszban lehetőséget kapnak az ünnepnap közös megtervezésében való részvételre is. Csoportos, vagy két személyes játékokat tervezhetnek az édesanyák számára. Anyák napi témájú verseket, dalokat, ringatókat, körjátékokat, meséket választhatnak, melyeket kedvük szerint bemutathatnak majd. Részt vehetnek a terem díszítésében, szükség esetén átrendezésében, a vendéglátás, az ünnepi teríték előkészítésében, meghívó készítésben.

Az ünnep szervezési formája a csoportok összetételétől és a gyermeki igényektől függően változó lehet. Történhet egy adott időpontban, de az egész nap folyamán is.

A gyermekek reggel a csoportban fogadják és látják vendégül édesanyjukat. Ezen a napon a szeretet kinyilvánításának különféle formáira nyújtunk mintát. A köszöntés mindig személyre szóló, anya és saját gyermeke közös, meghitt, hangulatos perceit jelenti. A gyerekeknek lehetőségük nyílik édesanyjuk ölében ülve, akár fülébe súgva elmondani személyes üzeneteiket, kedves verseiket, dalaikat, átadni ajándékaikat. Közös kirándulással, vagy más, az óvodapedagógusok által szervezett anyás programmal zárjuk a napot. Az egymásra figyelés és a közös érzelmi élmény megélésének fontos színtere a gyermek és édesanyja közös játéka, melyre minden esetben lehetőséget biztosítunk az együtt töltött időben.

Gyermeknap - „Tavaszi Zsongás” – Családi program

A tavaszi családi programunk legfontosabb célja a családok játékos, közös élményszerzése.

A játékok csoportonként változhatnak, szólhatnak az év folyamán előforduló projektek témáiról, de különálló, utolsó projektként is tervezhető, épülhetnek mese, vagy egy új ötlet, téma, akár a sport köré. Óvodapedagógusaink az összes kollégával együtt meglepetés játékokkal várják a gyermekeket és a szülőket, családtagjaikat.

Nagy hagyomány a Tombola, melyhez a környékbeli és egyéb ismeretségek által felkért cégek, egyéni szponzorok nyújtanak segítséget.

Helyszíne lehet az óvoda, óvoda udvara, de választhatunk óvodán kívüli külső helyszínt is.

A szülőkkal, családtagokkal közösen vesznek részt a gyerekek a játékokon.

Gyermekeinknek az óvoda udvarán ugráló várral, mesés bábelőadással, vendégművészek előadásával kedveskedünk a délelőtti folyamán. Ezt a napot játékos tevékenykedtetéssel töltjük, kihasználva a gyermek legfontosabb tevékenységét a szabad játékot.

7.A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére /6- 7 éves korra/ eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Egyéni fejlesztési terveinket céljaink, programunk kiemelt értékei, az általunk megfogalmazott gyermekkép szellemiségei határozzák meg. A gyermekek érettségének mélyreható ismerete tervezett, tudatos képességfejlesztés, a tanuláshoz szükséges alapkészségek megalapozása során belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentes biztosításához fontos, hogy a gyermekek az iskolakezdéshez a szükséges szintre fejlődnek értelmi, szociális és érzelmi területeke.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, melyek szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Testi érettség:

- Gyermekek eljutnak első alakváltozáshoz., megváltoznak testi arányai, fizikailag teherbíróbbak lesznek, megkezdődik a fogváltás.
- Nagymozgásuk, mozgáskoordinációjuk és finommozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb. A gyermekek az óvodáskor végére képessé válnak mozgásuk, viselkedésük, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani.
- Kialakul a testséma, erőteljesen fejlődik a térben és időben tájékozódás képessége. Fejlett érzékszerveik segítik őket a sokoldalú tapasztalatszerzésben, ismeretfeldolgozásban.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek óvodáskor végére nyitott készen áll az iskolakezdésre.

Lelki érettség:

A tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek. Az érzékelés, észlelés tovább differenciálódik:

- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, annak időtartama megnő, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a szándékos figyelem, növekszik tartama, terjedelme, megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, összefüggő mondatokban bátran fogalmaznak meg mondanivalójukat. Végig tudják hallgatni és megérteni mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, környezetükről - tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri a közlekedés alapszabályait, ismeri a szűkebb környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét, felismeri az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak magatartási formák, szokások.

Szociális érettség:

- Egyéni adottságaik, értékeik képessé teszik őket kis közösségükben az együttműködésre, nyitottá, érdeklődővé válnak, így készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására.
- Képesek kapcsolatokat teremteni, kiegyensúlyozottak.
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, szükségleteik kielégítését késleltetni tudják, feladattudatuk kialakulóban van, fejlődik a feladat megértésére, a feladat eredményes elvégzésére való törekvésük. Erősödik kitartásuk, munkatempójuk.
- Gondolkodásukban, problémamegoldásukban önállóak, ötletesek, kreatívak.
- Növekszik eredményük a feladatok önálló végrehajtásában, nő önfegyelmük, képessé válnak a másság kezelésére, elfogadására.

Az óvodai nevelés céljának elérésével, feladatainak teljesítésével biztosítjuk a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődését, s ennek következtében elősegítjük a gyermekek iskolára alkalmassá tételét.

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekeknél integráló pedagógiai munkánkat saját gyógypedagógusunk és külsős szakemberek segítik. Az óvodai nevelés az SNI gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik, melynek feladatait, tapasztalatait az egyéni fejlesztési terv tartalmazza.

Iskolaérettségi kritériumaik a befogadó intézmény elvárásait tükrözik.

8. Óvodánk gyermekvédelmifeladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőség biztosítása

Óvodásaink eltérő szociális környezetből kerülnek az óvodába. A felvett gyermekekkel és körülményeikkel óvodába lépés előtt az óvónők családlátogatás során ismerkednek meg. Így már kezdettől fogva lehetőség nyílik a segítségnyújtásra ott, ahol szükséges.

Gyermekvédelmi munkánk célja, hogy segítse a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének a lehetőségét, a veszélyeztetettség megelőzését, és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzését.

Általános feladatunk a prevenció, a segítségnyújtás, melyre a humánus, a megértés, a támaszkodás, a szeretetigény kielégítése a jellemző. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik.

Feladatunk:

- A gyermekvédelmi feladatok feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése.
- A gyermek és családja minél jobb megismerése.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérése, szükség esetén az igazgatónak a jelzés a hiányzásról.
- A hátrányos helyzet okozta tünetek felismerése, szükségnek megfelelően szakemberi segítség kérése.
- A felzárkóztatás és tehetséggondozás megvalósítása.
- Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődés elősegítése, folyamatos nyomon követése.
- A családok szociális helyzetének megfelelően a különböző támogatások hozzájárulás elősegítése javaslatával.
- Jó kapcsolattartás a családsegítő szolgálattal, a pszichológussal, nevelési tanácsadóval, és gyermekvédelmi felelőssel.

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kísérjük a gyermek testi, lelki állapotát:

- fejlődési zavart észlelünk,
- beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlelünk,
- sajátos törődést igényel,
- egészségügyi problémákat tapasztalunk,
- nemzetiséghez tartozik,
- hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,
- szülők egymás közötti kapcsolata megromlott,
- szülő-gyermek kapcsolata nem megfelelő,
- különleges gondozásba részesül.

Gyermekvédelmi felelőseink feladatai:

- Gyermekvédelmi munkát koordinálja az óvodában.
- Rendszeres kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal, gyámhatósággal, családokkal foglalkozó szakemberekkel.
- Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, intézkedéseket, eredményeket.

- Munkájáról évente beszámol a nevelőtestületi értekezleten.
- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot.

Az igazgató feladatai:

- Képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.
- A hátrányos helyzetű gyermekek esélyének védelmében Budapest Főváros XXIII. ker. Soroksár Önkormányzata elkészítette saját Esélyegyenlőségi Programját.
- Óvodánk esélyegyenlőségi programja is ez alapján készült.
- Célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét.

9. Speciális feladatok, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek

a) *különleges bánásmódot igénylő gyermek:*

aa) sajátos nevelési igényű gyermek,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,

ac) kiemelten tehetséges gyermek,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint *hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű* gyermek.

„A tanítás csak információt tölt a fejekbe, de a nevelés: növel. Nem mennyiséget ad, hanem minőséget. Segít egy rózsának igazi rózsává válni. És egy gyereknek megtalálni és kibontani önmagát.”

(Müller Péter)

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

Intézményünk kiemelt feladata a különleges bánásmódot igénylő gyermekek befogadása, nevelése és fejlesztése, amelyet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásai, továbbá a **Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei** alapján valósítunk meg. A törvényi szabályozásnak megfelelően biztosítjuk a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a

beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek integrált óvodai nevelését, fejlesztését, elősegítve esélyegyenlőségük és társadalmi inklúziójuk megvalósulását.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (továbbiakban BTMN státuszú gyermek): a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ (3) pontjába foglalt törvényi definíció szerint „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

A sajátos nevelési igényű gyermek (továbbiakban SNI státuszú gyermek): a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 25. pontjába foglalt törvényi definíció szerint „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

Cél: a beilleszkedési tanulási magatartási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek befogadása és elfogadása. Megfelelő segítség nyújtás, a pedagógiai ellátás kötelező foglalkozások biztosítása. Beilleszkedés és esélyegyenlőség biztosítása.

Feladataink:

- Egyéni fejlesztési tervek készítése és követése a szakértői vélemények alapján.
- Gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, konduktor és más szakemberek bevonása a fejlesztés folyamatába.
- Szeretetteljes, elfogadó, biztonságot nyújtó óvodai légkör biztosítása, amely A gyermekek befogadása, elfogadása, személyiségük sokoldalú fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényekhez igazodó, differenciált pedagógiai ellátás biztosítása.
- A gyermekek esélyegyenlőségének támogatása, hátrányaik kompenzálása, erősségeik kibontakoztatása.
- A családokkal való partnerség kialakítása, szoros együttműködés a fejlesztés folyamatában.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális nevelését, fejlesztését a Szakértői Bizottság szakvéleményében megjelölt szakemberek biztosítása.
- Együttműködés biztosítása az óvoda gyógypedagógusával és más speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. a folyamatos kapcsolattartás biztosítása.
- Elfogadó, befogadó, szeretetteljes légkör kialakítása.
- A fejlesztésekhez szükséges megfelelő környezet, idői feltételek megteremtése és eszközök biztosítása.
- Pedagógusok ismereteinek, módszereinek bővítése továbbképzésekkel, egyéni lehetőségek felkutatásával.
- Szocializáció biztosítása.
- támogatja az érzelmi stabilitást és a közösségi beilleszkedést.
- Differenciált tanulásszervezés, egyéni és kiscsoportos fejlesztések megvalósítása.
- A pedagógusok szakmai tudásának folyamatos bővítése továbbképzések és szakmai konzultációk által.

Módszereink:

- Játékba ágyazott tanulás, tevékenységközpontú pedagógia.
- Vizuális megsegítés (szociális történetek, napirendi képek, piktogramok).
- Komplex fejlesztési módszerek (mozgás, zene, drámajáték, verbális és vizuális tevékenységek integrálása).

Az SNI és BTMN státuszú gyermekek számára egyaránt biztosítjuk a fejlődésükhöz szükséges egyéni utakat, amelyek során fő célunk az önmagához mért, lehető legmagasabb szintű fejlődés elérése, a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkenése, kompenzációja.

- Megerősödik a gyermekek érzelmi biztonsága, és képesek lesznek pozitív kapcsolatok kialakítására társaikkal és a felnőttekkel.
- Növekszik önbizalmuk, önállóságuk, valamint az együttműködő készségük.
- Képesé válnak a közösségi szabályok fokozatos elfogadására és alkalmazására, szociális készségei alakulnak.
- Fejlődik kommunikációjuk, beszédértésük és szókincsük, valamint javul az önkifejező képességük.
- Erősödik figyelmük, emlékezetük, problémamegoldó gondolkodásuk.

- Mozgásuk harmonikusabbá válik, kialakulnak a korosztálynak megfelelő finommotoros és nagymozgásos készségek.
- Kialakul az igényük az aktív részvételre a közösségi játékokban, tevékenységekben.
- Nyitottá válnak az új ismeretek befogadására, és képessé válnak az iskolai beilleszkedés alapvető feltételeinek teljesítésére.

Az SNI irányelvek integráló óvodák esetében kiemelt feladatként határozzák meg:

- A gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelő differenciált bánásmód biztosítását.
- A pedagógiai programok és fejlesztési tervek személyre szabott adaptálását.
- A családok aktív bevonását a nevelési és fejlesztési folyamatba.
- A pedagógusok és a gyógypedagógusok együttműködésén alapuló team-munkát.
- Az inkluzív szemlélet érvényesítését, amelyben a gyermekek egymás különbözőségeit elfogadják, és a másság természetes értéként jelenik meg.

Tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettségemelten tehetséges gyermek, tanuló

Kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig figyelje a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, módszereit ennek megfelelően válassza meg.

Az óvodáskorban csak tehetségígéretekről beszélünk, felismerése azonosítása és fejlesztése feladatunk. Kibontakozáshoz, a differenciáláshoz megfelel időt, helyet eszközt biztosítanak az óvodapedagógusok az egész nap folyamán. Lehetőség szerint különböző pályázati lehetőségeket kihasználva biztosítjuk fejlődési lehetőségeiket.

10.Mérés, értékelés az óvodában

A gyermek fejlődésének nyomon követéséhez intézményünkben használt:

- A tevékenységek közben folyamatos megfigyelés az egész nap folyamán.
- Anamnézis lap

- A gyermek fejlődésének nyomon követése és mérése egy évben két alkalommal ősssel és tavasszal (oviKréta elektronikus adminisztrációs online felületen)
- Fejlesztési terv készítése, a fejlesztendő területek megnevezésével
- Szülői tájékoztatáshoz kapcsolódó feljegyzések

11. Elfogadásra vonatkozó adatok

Helyi nevelési program ellenőrzése, értékelése.

- A program ellenőrzésében és értékelésében az óvodaigazgató irányításával valamennyi óvodapedagógus részt vesz.
- A program felülvizsgálatának időpontja: törvényi változások, intézményi értékelés eredményeinek figyelembevételével történik.
- A programbeválás vizsgálatának területei: A program cél- és feladatrendszere, a fejlődés várható jellemzői, ellenőrzés, értékelési rendszere alapján.
- Nyilvánosság biztosítása: A Pedagógiai Program dokumentumot az II. sz. Napsugár Óvoda és konyha iratkezelési szabályzata szerint kezeljük és biztosítjuk a nyilvános hozzáférés lehetőségét.

Legitimációs záradék

A módosított pedagógiai programot a törvényi megfelelés értelmében a nevelőtestület bevonásával készítette Káposztásné Kosztya Henrietta óvodaigazgató.

A módosított Pedagógiai program 2025.09.01-től hatályos határidő nélkül módosítási/visszavonásig.

Dokumentum jellege nyilvános.

Az intézmény honlapján megtalálható napsugarovoda@t-online.hu.

Az igazgatói irodában papír alapon hozzáférést biztosítjuk.

A II.sz Napsugár Óvoda és konyha nevelőtestülete 2025.08.22. napján tartott értekezleten A pedagógiai Programban megfogalmazottakkal kapcsolatban ellenvetést nem nyilvánítottak ki.
Budapest, 2025.08.22.

.....
Werner Zsuzsa
óvodaigazgató-helyettes
a nevelőtestület képviselője

Alulírott Káposztásné Kosztya Henrietta, mint a II. sz. Napsugár Óvoda és konyha felelős igazgatója nyilatkozom, hogy a Pedagógiai Programunk érvénybe lépésével a fenntartóra kötelezettség nem hárul.

.....
Káposztásné Kosztya Henrietta
Igazgató

A dokumentumot az intézmény fenntartójaként jóváhagyta Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata nevében:

Dátum:

.....
Bese Ferenc
Polgármester